

BANII PUBLICI SUNT ȘI BANII MEI!

**Raportul Nr.1 de monitorizare a
achizițiilor publice**

Chișinău 2015

AGER

Autori:

Olesea Stamate, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)

Svetlana Șagova - responsabilă pentru colectarea datelor, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)

Autorii investigațiilor jurnalistice: Natalia Porubin, Anghelina Gaidarji, Mariana Colun, Djulieta Savitchi și echipa Centrului de Investigații Jurnalistice

Coordonatoare de ediție: Olesea Stamate, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)

Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă AGER, Republica Moldova, or. Chișinău, str. M. Cibotari 28, tel. +37322227820, email info@ager.md, www.ager.md

Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova, Republica Moldova, or. Chișinău, str. G. Vieru 21, ap. tel. +37322220844, email contact@anticoruptie.md, www.anticoruptie.md

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, or. Chișinău, str. Kogălniceanu 12, tel. +37322505210, email Delegation-Moldova@ec.europa.eu, www.eeas.europa.eu

The National Endowment for Democracy (NED), USA, Washington, DC 20004, tel. (202) 378-9700, email info@ned.org, www.ned.org

Toate drepturile protejate. Conținutul Raportului poate fi utilizat și reprodus în scopuri non-profit și fără acordul prealabil al Asociației AGER cu condiția indicării sursei de informație.

Raportul a fost elaborat în cadrul proiectului “Banii Publici sunt și Banii Mei!”, implementat de către Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă, (AGER) și Centrul de Investigații Jurnalistice, realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al National Endowment for Democracy.

Conținutul raportului reflectă opinia și poziția autorilor și în nici un caz nu reflectă opinia oficială a Uniunii Europene sau a National Endowment for Democracy.

Cuprins

Abrevieri	3
Introducere	4
Sumar executiv	8
Capitolul 1. Transparența și planificarea achizițiilor publice.....	12
Capitolul 2. Desfășurarea procedurilor de achiziții publice.....	14
Capitolul 3. Implementarea contractelor de achiziție publică	18
Capitolul 4. Investigații jurnalistice	20
Concluzii și recomandări	51
Anexa 1	53
Anexa 2	54

Abrevieri

AAP – Agenția Achiziții Publice
AC – Autoritate Contractantă
ADR – Agenția pentru Dezvoltarea Regională
AGER – Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă
AO – Asociație Obștească
CEC – Comisia Electorală Centrală
CÎS – Camera Înregistrării de Stat
CMC – Consiliul Municipal Chișinău
COP – Cerere de oferte de prețuri
COPF – Cerere de oferte de prețuri fără publicare
CR – Consiliul Raional
IGP – Inspectoratul General al Poliției
IMSP – Instituția Medico-Sanitară Publică
IT – Informational Technologies
ÎM – Întreprinderea Municipală
LP – Licitație Publică
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MMPSF – Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei
Mln – milioane
MTIC – Ministerul Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor
OMF – Oficiul Medicilor de Familie
ONG – Organizație Neguvernamentală
OSS – Achiziție dintr-o singură sursă
PCRM – Partidul Comuniștilor din Moldova
PDM – Partidul Democrat din Moldova
PIB – Produs Intern Brut
PL – Partidul Liberal
PLDM – Partidul Liberal Democrat din Moldova
PPEM – Partidul Popular European din Moldova
PPPN – Partidul Politic “Partidul Nostru”
PSRM – Partidul Socialiștilor din Republica Moldova
SA – Societatea pe Acțiuni
SC – Societatea Comercială
SIS – Serviciul de Informații și Securitate
SRL – Societatea cu Răspundere Limitată
UE – Uniunea Europeană
UNIC – Magazin Universal Central
UTA – Unitatea Teritorială Autonomă

Introducere

Republica Moldova este unul din liderii europeni la capitolul corupție, plasându-se pe locul 103 din 175 de țări în Indicele de Percepere a Corupției 2014 potrivit Transparency International.¹ Combaterea corupției rămâne principala recomandare din partea partenerilor de dezvoltare și organizațiilor internaționale. În același timp, fenomenul corupției este prezent oriunde în Moldova afectând întreaga societate. Este greu de identificat domeniul cel mai afectat de corupție, fie cel al justiției, medicina sau educația. Însă, una din sferele unde corupția este cu siguranță prezentă, având un impact semnificativ asupra climatului de afaceri și concurenței, sunt achizițiile publice. Achizițiile publice constituie o parte considerabilă a bugetului public echivalând cu 6% din PIB în 2012, sau 5,878 milioane MDL.²

Pe parcursul ultimilor ani sistemul achizițiilor publice în Moldova a suferit o serie de schimbări, majoritatea acestora având un impact pozitiv. Astfel, Agenția Achizițiilor Publice a fost separată de Agenția Resurselor Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare. În 2010 experții UE au evaluat procesul de achiziții naționale și au formulat o serie de recomandări autorităților naționale cu scopul atingerii directivelor UE.³ Mai recent, o nouă Lege privind achizițiile publice a fost adoptată și urmează să intre în vigoare din 01.05.2016. Aceasta prevede, inter alia, crearea unei entități separate pentru soluționarea contestațiilor, astfel eliminând confluctul de competență existent în prezent. Totuși, o serie de deficiențe se mențin în pofida amendamentelor legislative. În 2014 experții naționali au apreciat funcționarea legislației în domeniul achizițiilor și au identificat domenii cu risc sporit de fraudă.

Dintre cele mai frecvente fac parte:

- Planificarea ocazională a procesului de achiziții și realizarea achizițiilor care nu sunt în concordanță cu strategia de dezvoltare a sectorului sau a localității;
- Selectarea unor proceduri mai puțin transparente de achiziții, fie prin divizarea achizițiilor, fie prin încheierea ulterioară a contractelor adiționale pentru mărirea valorii achiziției;
- Probleme la stabilirea termenelor limită de prezentare a ofertelor și la stabilirea criteriilor de calificare ;

---

¹<http://cpi.transparency.org/cpi2014/results/>

²<http://old.tender.gov.md/ro/anunt/1/>

³http://www.ncu.moldova.md/public/files/publication/armonizare/SLAG_PP_RO.pdf

- Publicarea informației incomplete cu privire la atribuirea contractului și rezultatele achiziției;
- Aplicarea discriminatoare a prevederilor legale;
- Cazuri frecvente de nedeclarare a conflictului de interes;
- Modificarea clauzelor contractuale;
- Respectarea nesatisfacătoare a condițiilor contractuale, și nesancționarea acestui fenomen.⁴

În 2013 au fost adoptate de către Parlament câteva măsuri anticorupție, inclusiv majorarea sancțiunilor, confiscarea extinsă. De asemenea în Codul Contravențional au fost incluse contravenții în domeniul achizițiilor: divizarea achizițiilor, împiedicarea accesului liber a concurenților la procesul de achiziții și altele. Sancțiunile stabilite pentru încălcările noi sunt foarte blânde. Pe de altă parte, pînă în prezent nici un funcționar public nu a fost condamnat pentru încălcări în domeniul achizițiilor. Recent se observă tot mai multe cazuri de executare proastă a contractelor de achiziții și dezvăluiri ale schemelor de fraudare a achizițiilor apărute în mass-media.

Responsabilitatea publică a autorităților contractante este redusă iar transparența procesului de achiziții – minimă. În rezultat, societatea civilă are pârghii limitate de a monitoriza cum sunt cheltuiți banii publici.

Scopul proiectului

Scopul general al proiectului este creșterea capacității societății civile de a monitoriza utilizarea banilor publici, în particular a achizițiilor publice.

Astfel, proiectul are două componente de bază. Prima se referă la monitorizarea procedurilor de achiziții în 30 de autorități contractante (dintre care 10 în Chișinău și altele 20 – la nivel local); cea de-a doua – la desfășurarea investigațiilor jurnalistice pe marginea cazurilor de abuz sau fraudă depistate în procesul monitorizării. În timp ce cele 10 autorități contractante din Chișinău sunt monitorizate de experții AGER, pentru celelalte 20 de autorități contractante la nivel local au fost oferite granturi mici pentru 10 organizații neguvernamentale locale, în cadrul unui concurs public. Astfel, cele zece organizații neguvernamentale și cele 20 de autorități contractante monitorizate sunt:

---

⁴<http://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/969-achizitii-publice-moldova>

1. AO Asociația Femeilor de Afaceri, or. Bălți – Spitalul de Psihiatrie Bălți, Primăria mun. Bălți;
2. AO Centrul Regional de Dezvoltare Socio-Economică, or. Cahul – Primăria Comunei Pelinei r-
ul Cahul, Primăria Cahul;
3. AO Centrul pentru Comunicare Internațională și Drepturile Omului, or. Ialoveni – Consiliul
Raional Ialoveni, Agenția pentru Dezvoltarea Regională Centru ADR;
4. Asociația Obștească Socio-Ecologică Civis, s. Brăviceni, r-ul Orhei – Primăria Mitoc, s. Mitoc,
r-ul Orhei; Consiliul Raional Orhei; Primăria Brăviceni, s. Brăviceni, r-ul Orhei;
5. AO Concordia, s. Inești, r-ul Telenești – Consiliul Sătesc Inești, s. Inești, r-ul Telenești;
Consiliul Raional Telenești;
6. Fundația Culturală Mihai Eminescu în parteneriat cu Gazeta de Sud, or. Cimișlia – Primăria
Cimișlia, Consiliul Raional Cimișlia;
7. AO Generația Mea în parteneriat cu Portalul Informativ colonita.eu, com. Grătiești –
Primăria Colonița, s. Colonița, mun. Chișinău; Primăria Grătiești, com. Grătiești, mun.
Chișinău;
8. AO Agenția pentru Dezvoltarea Regională Habitat, or. Rezina – Primăria Rezina, Consiliul
Raional Rezina;
9. AO Hlina Victorion, s. Hlina, r-ul. Briceni – Direcția Învățământ, Tineret și Sport Briceni,
Primăria Satului Hlina, s. Hlina, r-ul. Briceni;
10. Organizația Necomercială Localinvest, or. Rîșcani – Primăria Rîșcani, Spitalul Raional
Rîșcani.

La nivel central sunt monitorizate procedurile de achiziții în următoarele 10 autorități contractante:

1. Ministerul Sănătății;
2. Ministerul Afacerilor Interne;
3. Cancelaria de Stat;
4. Agenția Relații Funciare și Cadastru;
5. Primăria Chișinău;
6. Direcția Construcții Capitale;
7. Direcția Generală Locativ Comunală;
8. Banca Națională a Moldovei;

9. Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale;
10. Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Adițional, partenerii proiectului monitorizează, selectiv, anumite contracte în cadrul altor autorități contractante, care nu sunt menționate în lista de mai sus, în funcție de importanța social-economică a domeniului sau contractului nemijlocit.

Sumar executiv

În perioada august-noiembrie 2015 organizațiile partenere ale proiectului au monitorizat în total 189 de proceduri de achiziții publice, dintre care: 101 licitații deschise (LP), 66 cereri ale ofertelor de prețuri (COP), 19 cereri ale ofertelor de prețuri fără publicare (COPF) și 3 achiziții dintr-o singură sursă (OSS). Acest număr este mult mai mic decât cel planificat. O bună parte din procedurile de achiziții care erau preconizate de a fi evaluate, nu au putut fi analizate din motiv că autoritățile contractante au refuzat să ofere acces la informația din dosarele de achiziții. Curios este faptul că din zece autorități monitorizate în Chișinău, trei au considerat oportun să ne ofere acces la dosare, iar altele șapte au refuzat, fiecare invocând motive diferite, cum ar fi, de exemplu, secretul comercial sau ca legea nu-i obligă să ne ofere asemenea informație.

În pofida dificultăților întâmpinate, organizațiile implicate în proiect, au reușit să analizeze un număr suficient de dosare care le permite constatarea anumitor fapte referitoare la problematica achizițiilor în Moldova.

Astfel, principalele curențe ale procedurilor de achiziții pot fi clasificate în două mari categorii. Prima se referă la cele de ordin legislativ, iar a doua – de ordin funcțional. Astfel, chiar în cazurile în care legislația este imperfectă, procedurile de achiziții pot fi desfășurate într-o manieră eficientă, dacă există bună voința autorității contractante. Din păcate, constatăm însă, că autoritățile contractante, în mare parte, utilizează aceste curențe în interesul propriu și nu spre binele public.

Din categoria curențelor legislative putem menționa următoarele:

1. Reglementări ambigue cu privire la accesul la informație privind achizițiile publice.

În această privință, Legea Nr. 982 din 11.05.2000, cu privire la accesul la informație, prevede că instituțiile publice (furnizorii de informații) pun la dispoziția solicitantului de informații orice informație oficială, cu excepția celor cu accesibilitate limitată. Articolul 7 al acestei legi stabilește exhaustiv care sunt informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, iar dosarele de achiziții nu cad sub incidența acestui articol. Alineatul (4) al acestui articol prevede următoarele: *„Nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este reglementată prin lege organică și necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că*

prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației”.

Legislația în domeniul achizițiilor nu interzice oferirea informației din dosarele de achiziții, însă, nici nu prevede expres obligativitatea oferirii acestei informații, sau, nu stabilește care informație poate fi sau nu poate fi oferită.

Astfel, Hotărârea Nr. 9 din 17.01.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice, prevede următoarele:

”Cu excepția cazurilor în care instanța de judecată o cere, autoritatea contractantă nu divulgă informația privind datele de calificare ale ofertanților, prețul ofertei sau temeiul determinării lui, expunerea succintă a altor condiții esențiale ale fiecărei oferte și ale contractului de achiziție, rezumatul evaluării și comparării ofertelor (ținându-se cont de aplicarea marjei preferențiale), rezumatul demersurilor în care s-au solicitat explicații referitoare la documentele de preselecție sau la documentele de licitație, rezumatul răspunsurilor la ele, precum și expunerea rezumativă a oricăror modificări operate în aceste documente, dacă divulgarea acestora contravine legislației și intereselor statului, prejudiciază interesele comerciale legitime ale părților sau împiedică concurența loială (pct. 12).”

Această prevedere și este utilizată mai des de către autoritățile contractante pentru a motiva refuzul accesului la informație. Totuși, alte acte normative din sfera achizițiilor, conțin prevederi diferite, cum de exemplu HG Nr. 763, care menționează în pct. 26.1 din Anexa 1, următoarele:

”Informațiile ce țin de examinarea, evaluarea, compararea și postcalificarea ofertelor nu vor fi dezvăluite ofertanților sau altor persoane ce nu sînt oficial implicate în acest proces, pînă la momentul înregistrării contractului în modul stabilit.”

Din prevederea de mai sus rezultă că acest tip de informație poate fi oferit personalor neimplicate în procesul de achiziție după înregistrarea contractului.

2. Confuzie în termeni ”anunț de intenție” și ”plan de achiziție”

Astfel Legea 96 privind achizițiile publice prevede următoarele:

„(1) Autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice un anunț de intenție privind achizițiile publice preconizate. În cazul achizițiilor publice prevăzute la art.2 alin.(3), anunțul de intenție va fi publicat și în “Official Journal of the European Community”.

(2) Anunțul de intenție va fi publicat în mod separat pentru bunuri, lucrări și servicii, în cel mult 30 de zile calendaristice de la data aprobării bugetului propriu al autorității contractante respective.

(3) Anunțul de intenție va cuprinde toate contractele de achiziții publice preconizate a fi atribuite până la sfârșitul anului bugetar. Pentru contractele de achiziție a căror valoare estimativă pentru bunuri și servicii este mai mică de 200 000 de lei, iar pentru lucrări este mai mică de 1 000 000 de lei, publicarea anunțului de intenție nu este obligatorie.”⁵

Din alineatul 3 în special deducem că legiuitorul a utilizat noțiunea “anunț de intenție” în locul “planului de achiziții”. În alte acte normative din domeniul achizițiilor întâlnim totuși noțiunea “plan de achiziții”. Această confuzie contribuie la neplanificarea sau planificarea incorectă a achizițiilor de către autoritățile contractante.

La categoria deficiențelor funcționale se referă:

1. Supravegherea slabă asupra respectării legislației

Astfel, cazurile de neplanificare sau planificare inadecvată a achizițiilor rămân neobservate și nesancționate, chiar dacă Codul Contravențional prevede sancțiuni în acest sens.

La fel și cazurile de divizare a achizițiilor, care ar trebui să fie mai atent supravegheate de către Agenția Achiziții Publice care înregistrează contractele de achiziții, persistă, în pofida sancțiunilor stabilite de Codul Contravențional.

Completarea și păstrarea dosarului de achiziție este un alt aspect care a fost observat în timpul monitorizării drept unul problematic. Semnarea procesului verbal de deschidere a licitației “în alb”, lipsa unor documente din dosarul de achiziție sunt printre problemele întâlnite frecvent în cadrul monitorizării.

Una dintre cele mai importante se referă la implementarea propriu-zisă a contractelor de achiziție. Aici se pare că în afara interesului propriu a autorității contractante și a bunei-credințe a agentului economic, nu există pîrghii eficiente de supraveghere a realizării prevederilor contractuale.⁶ Astfel,

---

⁵ Legea nr. 96 privind achizițiile publice din 13.04.2007, <http://lex.justice.md/md/324662/>

⁶ Cu excepția auditului Curții de Conturi, care însă nu reușește să acopere toate autoritățile contractante din țară.

asistăm la cazuri când contractele se implementază diferit în practică de ceea ce a e prevăzut în contract, nu se finalizează lucrările sau nu se implementează deloc.

Garanția de bună execuție nu este solicitată în toate cazurile prevăzute de lege. Astfel, în contracte foarte mari ca valoare lipsește garanția de bună execuție, or, acesta este un remediu important, pină la soluția judiciară, de a asigura executarea contractului sau compensa anumite pierderi în cazul neexecutării.

2. Alte încălcări în cadrul procedurilor de achiziții

Aici menționăm acele încălcări care apar în pofida existenței prevederilor legale suficiente.

Una dintre acestea este elaborarea unor specificații tehnice fie prea vagi, fie prea specifice, fapt care poate limita concurența, sau induce participanții la licitație în eroare.

Aplicarea tendențioasă a anumitor prevederi legale la evaluarea ofertelor. Astfel, aceeași prevedere legală este aplicată diferit față de diferiți participanți la procedura de achiziție, sau, aceeași prevedere este aplicată diferit față de același agent economic în cadrul a două proceduri distincte.

Capitolul 1. Transparența și planificarea achizițiilor publice

Organizațiile implicate în realizarea proiectului au evaluat gradul de transparență al autorităților contractante monitorizate în aspecte ce țin de planificarea achizițiilor publice. Unul din elementele transparenței achizițiilor publice este planificarea acestora și publicarea informației cu privire la planificare. Trebuie să menționăm faptul că cadrul normativ actual este oarecum ambiguu cu referire la planificarea achizițiilor. Astfel, Legea Nr. 96 privind achizițiile publice⁷ nu vorbește expres despre planurile de achiziții și obligativitatea precum și modul elaborării și publicării acestora. În schimb, art. 19, prevede următoarele

„(1) Autoritatea contractantă este obligată să publice în Buletinul achizițiilor publice un anunț de intenție privind achizițiile publice preconizate. În cazul achizițiilor publice prevăzute la art.2 alin.(3), anunțul de intenție va fi publicat și în “Official Journal of the European Community”.

(2) Anunțul de intenție va fi publicat în mod separat pentru bunuri, lucrări și servicii, în cel mult 30 de zile calendaristice de la data aprobării bugetului propriu al autorității contractante respective.

(3) Anunțul de intenție va cuprinde toate contractele de achiziții publice preconizate a fi atribuite până la sfârșitul anului bugetar. Pentru contractele de achiziție a căror valoare estimativă pentru bunuri și servicii este mai mică de 200 000 de lei, iar pentru lucrări este mai mică de 1 000 000 de lei, publicarea anunțului de intenție nu este obligatorie.”⁸

Astfel, observăm că în lege se confundă noțiunile „anunț de intenție” și „plan de achiziții”. Totodată, Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții⁹ prevede printre funcțiile grupului de lucru și „elaborarea planurilor anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor”.

Totuși, și Legea 96 prevede că planificarea achizițiilor este o etapă importantă, menționând că contractul de achiziție se încheie în temeiul planului de achiziție.¹⁰ Se pare însă că, deși este o condiție pentru încheierea contractelor de achiziții, nimeni nu verifică prezența acestor planuri de achiziții, acestea fiind elaborate și publicate la discreția autorității contractante.

⁷ Legea nr. 96 privind achizițiile publice din 13.04.2007, <http://lex.justice.md/md/324662/>

⁸ *Ibidem*

⁹ Aprobat prin HG 1380 din 10.12.2007

¹⁰ Alin (1), art. 67, Legea nr. 96 privind achizițiile publice din 13.04.2007, <http://lex.justice.md/md/324662/>

În urma evaluării am constatat că **14 autorități la nivel local (din 20)**¹¹ au elaborat planul de achiziții publice. Doar 8 **dintre acestea l-au și publicat pe pagina web.**

Dintre autoritățile monitorizate la nivel central, 6 (din 10) au publicat planul de achiziții publice, și **7 în total** dispun de un asemenea plan.

Organizațiile care desfășoară activitățile de monitorizare au informat în total **15 autorități (7 locale și 8 centrale)** cu privire la necesitatea elaborării și publicării planului de achiziții publice. În urma acțiunilor de comunicare, 4 autorități (**1 locală și 3 centrale**) au elaborat și publicat planurile de achiziții pe paginile web.

De multe ori imposibilitatea de a publica planurile de achiziții este argumentată de lipsa paginii web a autorității contractante. Noi am analizat acest aspect și am constatat că în total 26 din cele 30 de autorități monitorizate (10 centrale și 16 locale) dispun de pagina web. Or, acest lucru este deja fapt ce facilitează asigurarea transparenței în planificarea achizițiilor. Totuși, analizând paginile web existente, am observat că nu toate conțin o rubrică dedicată achizițiilor publice. Astfel doar 15 din 26 de pagini au o secțiune dedicată achizițiilor publice (8 centrale și 7 locale). O deficiență în acest sens se constată și în cadrul normativ, deoarece HG cu privire la paginile oficiale ale administrației publice în rețeaua internet¹² nu prevede obligativitatea unei asemenea rubrici.

Un alt aspect al monitorizării a vizat analiza prezenței achiziției anunțate în Planul de achiziții al autorității respective. Astfel, am constatat că, în mare parte, achizițiile efectuate erau incluse în Planul de achiziții al autorității, evident, în cazul în care autoritatea dispunea de un Plan de achiziții. Totodată, s-a încercat evaluarea relevanței achizițiilor desfășurate în contextul planurilor de dezvoltare a sectorului sau a localității, după caz. La nivel local, în mare parte achizițiile au fost considerate drept relevante de către organizațiile implicate în monitorizate, bazându-se pe documentele strategice existente, sau, în cazul lipsei acestora, pe evaluarea subiectivă personală a monitorului. Totuși, în unele cazuri, achizițiile nu au fost considerate fiind relevante pentru localitate sau sector. Unul din asemenea exemple este cazul descris în investigația jurnalistică de la finele prezentului raport.

---

¹¹ Vezi Anexa 1 pentru detalii

¹² HG nr. 188, din 03.04.2012, <http://lex.justice.md/md/342699/>

Capitolul 2. Desfășurarea procedurilor de achiziții publice

Planificarea și desfășurarea ședințelor de deschidere a ofertelor

Organizațiile ce au desfășurat monitorizarea procedurilor de achiziții publice au participat și la ședințele de deschidere a ofertelor, în cazul licitațiilor publice. Acest lucru le-a permis să evalueze măsura în care aceste ședințe se desfășoară în conformitate cu cadrul legal. Am constatat, în acest sens, că ședințele de deschidere a ofertelor se desfășoară, în mare măsură, conform prevederilor legale. Câteva cazuri de amânare a ședinței de deschidere (amânare multiplă) au ridicat semne de întrebare, mai ales dat fiind faptul că autoritatea contractantă nu a putut oferi explicații care să justifice această amânare. Iar la ședința care a avut loc, în sfârșit, președintele grupului de lucru pentru achiziții i-a atenționat pe participanții la licitație să fie mai responsabili în depunerea ofertelor, precum ca ar fi fost vina ultimilor pentru amânarea ședinței de mai multe ori. Apare întrebarea cum puteau membrii grupului de lucru să cunoască că documentele nu au fost prezentate integral ținând cont de faptul că plicul se deschide abia la ședința de deschidere.

Completarea și păstrarea documentelor de licitație

Un alt aspect care a fost semnalat atât de monitorii din teritoriu cât și cei din centru a fost necompletarea, sau completarea necorespunzătoare a procesului verbal de deschidere al ședinței de licitație. S-au observat cazuri când aceste procese verbale erau semnate "în alb"¹³, sau când denumirile companiilor care figurau în procesul verbal de deschidere nu corespundea cu cele din procesul verbal de evaluare a ofertelor (de exemplu lista companiilor care au ridicat pachetul de documente sau cele care au depus oferte pînă la termenul limita specificat).

Au fost semnalate cazuri în care informația prezentată pe pagina www.tender.gov.md era diferită de cea prezentată în registrele de evidență a contractelor ale autorităților contractante. În speță, anumite contracte prezente în registru nu figurau pe pagina Agenției, și invers. În alte cazuri s-a observat că la data monitorizării, contractul de achiziții nu a fost trecut în Registrul de evidență a contractelor, fiind lasat loc gol și făcute unele însemnări cu creionul. Acest lucru a fost observat la Primăria Colonița, deși trecuse mai mult de jumătate de an de la desfășurarea procedurii de achiziție.

---

¹³ Semnalate la Colonița, de exemplu

De asemenea, au fost observate cazuri de păstrare neglijentă a dosarelor de achiziții. De exemplu, organizația care monitorizează achizițiile publice în Primăria Grătiești ne-a comunicat următoarele: „Primăria comunei Grătiești în persoana noului primar, dl Victor Mardare, a fost foarte receptiv la solicitările noastre, însă, cu părere de rău, nu au fost găsite procesele verbale ale grupului de lucru și ale primei achiziții publice. Secretara Comisiei de organizare și desfășurare a achizițiilor publice, dna Elena Lungu motivează lipsa lor, prin faptul că le-ar fi luat ex-primarul. La moment în contabilitatea primăriei au fost angajate persoane noi, care se străduie să aducă în ordine documentația contabilă din primărie.¹⁴”

Totodată, în anumit dosar lipsesc unele documente. De exemplu la Colonița, lipseau anumite acte pentru achiziția care a fost desfășurată în noiembrie 2014. Ulterior, aceste acte au fost adăugate, cu data de 15.11.2015 (!), adică datate cu un an după finalizarea procedurii.

Conținutul documentelor de participare

În ceea ce ține de conținutul invitației de participare, nu au fost semnalate abateri frecvente de la cerințele legale, acestea conținând toate elementele necesare. Termenul de prezentare a ofertelor în cadrul procedurilor monitorizate s-a încadrat în limitele legale, fiind, totodată apreciat de monitori drept suficient pentru achizițiile respective ținând cont de specificul acestora. Totuși, ținem să menționăm că au fost foarte rare cazurile în care termenul de prezentare a ofertelor să depășească minimul stabilit de lege. Și chiar în cazul achizițiilor destul de complexe termenul a fost fixat cel puțin prescris de lege (15 zile în cazul licitațiilor deschise, uneori fiind micșorat la 10 zile)¹⁵.

Totodată, unele specificații din invitația de participare au ridicat semne de întrebare. De exemplu, au fost observate cazuri în care se solicită oferta pentru servicii cazare, un anumit număr de nopți pe parcursul anului, însă nu se specifică capacitatea maximă de care trebuie să dispună hotelul, sau câți oaspeți poate caza într-o anumită perioadă de timp. Sau, în alt caz, la achiziționarea complexelor de joacă pentru copii, se specifică foarte îngust anumite aspecte ale echipamentului, altele, fiind în schimb specificate insuficient, lucru care permite prezentarea unor oferte

---

¹⁴ Raportul de monitorizare al organizației „Generația Mea”, pentru perioada iulie-decembrie 2015.

¹⁵ De exemplu: 203/15 LP CR Orhei /lucrari de reparatie a drumurilor publice locale/Termen: 15 zile; 17 ADR Centru/ Servicii de proiectare pentru Blocul Chirurgical al IMSP Spitalul Raional Nisporeni/Termen: 15 zile; 45260000-7 LP Primăria Colonița/reparații capitale/Termen: 15 zile; 1974/14 LP Primăria Cimislia/servicii de proiectare/Termen: 10 zile

necorespunzătoare, dar, totodată, poate constitui drept motiv de excludere a participanților fără temei suficient.¹⁶

Selectarea procedurii de achiziție

Într-o serie de cazuri au fost observate momente de divizare a achizițiilor. Astfel, se optează pentru proceduri mai puțin transparente, cum este COPF, de exemplu, care nu presupune publicarea anunțului în Buletinul achizițiilor publice, în locul altor proceduri, cum ar fi COP sau LP. În acest sens, se organizează mai multe achiziții pentru același tip de bunuri/servicii/lucrări, într-o perioadă foarte scurtă de timp. Acestea nu pot fi întotdeauna justificate prin „necunoașterea din timp” a necesității, sau „apariția unor noi necesități”.

De exemplu, Primaria Cahul a utiliza multiple proceduri COPF, în loc să organizeze COP, și, în alte cazuri, a evitat LP, organizând mai multe COPuri pentru același tip de obiect (exemple de asemenea proceduri pot fi găsite în Anexa nr.2).

O investigație jurnalistică desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice a relevat o schemă și mai „interesantă” de evitare a licitației publice. În acest caz, Consiliul Raional Taraclia a decis alocarea a cîte 60,000 lei școlilor din raion pentru procurarea generatoarelor de căldură pentru sălile de sport. Deci, procurarea nu s-a făcut la nivel centralizat, ci școlile au făcut aceste procurări în mod individual. Culmea este că, deși legea prevede obligativitatea procedurii COP începînd cu 50,000 lei (fără TVA), aceste achiziții au fost efectuate nici măcar prin COPF, ci prin contracte de mică valoare. Asta în timp ce Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică¹⁷ stipulează că *„dacă la momentul semnării contractului de achiziție publică de valoare mică valoarea estimativă, imprevizibil, depășește, fără taxa pe valoarea adăugată, 40000 de lei pentru bunuri și servicii și 50000 de lei pentru lucrări, autoritatea contractantă va renunța la acest contract și va aplica una dintre procedurile de achiziție publică stabilite de legislația cu incidență în domeniul achizițiilor publice.”*

La fel și cazurile în care achiziția se face la limita sumei între două tipuri de proceduri (50,000 lei pentru bunuri și servicii și 100,000 pentru lucrări – limita maximă pentru COPF, sau 200,000 bunuri și servicii și 1,000,000 pentru lucrări – limita maximă pentru COP¹⁸), iar contractul este ulterior

---

¹⁶ Exemple de referință: 15/01902 LP, Primăria Chișinău, achiziția de servicii hoteliere; 15/01777 LP, Direcția Generală Locativ Comunală, echipamente de joacă pentru copii.

¹⁷ Pct. 11, HG No. 148, din 14.02.2008

¹⁸ Sumele sunt indicate fără TVA

modificat în vederea majorării sumei prin acrod aditional, ridică semne de întrebare referitor la corectitudinea alegerii procedurii din start.

Evaluarea ofertelor

Deși în mare parte nu am observat mari deficiențe la etapa de evaluare a ofertelor, sau, nu am constatat probleme „sistemice” la acest capitol, totuși, o serie de cazuri merită expuse în acest raport.

Unul dintre aceste cazuri este aplicarea neuniformă sau discriminatorie a criteriilor de calificare. De exemplu, un antreprenor participă în cadrul unei licitații deschise care se anulează în baza deciziei AAP și procedura se desfășoară repetat. În cadrul primei proceduri oferta antreprenorului dar nu a fost selectată ca fiind câștigătoare deoarece nu era cea mai ieftină. Antreprenorul în cauză depune dosarul repetat în cadrul ahiziției repetate, și, de data aceasta, deși oferta sa este cea mai ieftină, el este exclus din competiție pe motiv că nu a prezentat un document de conformitate, și astfel nu corespunde criteriilor de calificare. Or, în cadrul primei proceduri, antreprenorul a prezentat exact același set de documente, și acestea au fost considerate a fi suficiente.

O altă încălcare observăm în Raionul Orhei, evedențiată de Asociația Obștească Socio-Ecologică “Civis”, care a constatat ignorarea agentilor economici de a prezenta licențele de care dispun pentru serviciile la care au fost contractați. Totodată, din informațiile obținute de către Asociația Obștească Socio-Ecologică "CIVIS" de la camera de licențiere, o buna parte din agenții economici cu care a operat Directia Învațământ și Consiliul Raional Orhei, nu dispun de licența pentru serviciile prestate. De asemenea, menționează că IMSP CR Orhei procură produse farmaceutice de la firma Songorov V SRL cu sediul în Uta Găgăuzia, Copceac, str. Lenin, 18 care la moment conform datelor camerei de licențiere avea statut de lichidată.

Capitolul 3. Implementarea contractelor de achiziție publică

Una dintre etapele procedurilor de achiziție care este verificată/evaluată cel mai puțin este implementarea propriu-zisă a contractului. Astfel, campania de monitorizarea și-a propus să evalueze contractele și din perspectiva finalității acestora. Deocamdată, majoritatea contractelor evaluate, nu ne permit să analizăm implementarea acestora deoarece sunt contracte relativ recente, din anul 2015. Însă, pentru a nu pierde timpul în acest sens, au fost selectate și câteva contracte mai vechi (din 2013, 2014), cu precădere cele socialmente importante, pentru a vedea care a fost rezultatul utilizării banilor publici. În acest sens am observat mai multe cazuri în care deși procedura de achiziție s-a finalizat cu încheierea contractului, lucrările sau serviciile nu au fost executate sau prestate conform contractului, iar autoritatea contractantă nu a depus efort suficient pentru a asigura acest lucru.

Unul dintre aceste cazuri a fost relatat de a A.O. "Concordia". Astfel, în satul Inești a fost încheiat un contract de finisare a clădirii Oficiului Medicilor de Familie (OMF) din sat. Valoarea lucrărilor constituie 1,921,358.4 lei. Termenul de indeplinire a lucrărilor a fost de 11 luni, în condițiile în care contractual a fost semnat în 2011. Până în 2015 lucrările nu au fost finisate, iar OMF nu era funcțional din această cauză. Deși actul de recepție finală a lucrărilor lipsește, garanția de bună execuție fusese deja restituită antreprenorului. La primele întrebări ale reprezentanților A.O. "Concordia", administrația locală a răspuns că agentul economic a fost lichidat. Însă la insistența asociației, agentul economic a fost găsit, și în cadrul unei ședințe comune cu reprezentanții AC, ai asociației și ai agentului economic a fost stabilit un grafic nou de finisare a lucrărilor. La moment lucrările au fost finalizate, actul de recepție finală a lucrărilor urmează a fi semnat de inspecția în construcții.

Un alt caz, la Colonița, ne arată că contractele pot fi executate cu abateri de la prevederile acestuia. Astfel, în cazul unui contract de realizare a unor scaune, lucrările au fost executate diferit decît în desenul etnic prezentat. Fiecare scaun nu avea 2 parti laterale, cum era indicat în desen ci doar una, fiind unite lateral unul de altul în rinduri. Astfel, tehnologic a fost utilizat mai puțin material, lucru ce a permis economisirea a cca. 30% din banii contractați. De remarcat că ulterior a fost încheiat un contract adițional privind livrarea a încă 38 de scaune în suma de 58 900 lei, suma inițială a contractului fiind de 238.700 lei. De fapt, și în acest caz s-a evitat organizarea unei licitații, și s-a mers pe COP "la limită" și suplimentarea contractului prin accord adițional.¹⁹

---

¹⁹ 39000000-2 COP, Primăria Colonița, Blasmobil SRL, Livrarea și instalarea scaunelor la Centrul de Creație și Agreement

O altă deficiență constatată în cadrul mai multor proceduri de achiziție este faptul că AC nu solicită garanția de bună execuție, chiar în cazul unor contracte semnificative. De exemplu, ADR Centru nu a solicitat garanția de bună execuție în cazul unui contract cu valoarea de 17,1 milioane de lei²⁰. Asta în timp ce Legea achizițiilor publice prevede că *“la achiziția de bunuri cu o valoare estimativă mai mică de 200 000 de lei și de lucrări cu o valoare estimativă mai mică de 1 000 000 de lei, autoritatea contractantă este în drept să nu ceară ofertanților să prezinte asigurarea executării contractului”*²¹, ceea ce înseamnă că la contractele ce depășesc aceste praguri, garanția de bună execuție trebuie solicitată necondiționat.

Un alt caz despre care nu cunoaștem din păcate prea multe detalii din cauza faptului că ne-a fost refuzat accesul la informație este implementarea unui contract de lucrări de modernizare a punctelor rutiere de trecere cu calea ferată și instalarea barierelor automate fără personal de serviciu, încheiat de Î.S. “Calea Ferată”. Contractul are o valoare totală de 67.536.846,52 lei, și prevede construcția barierelor automate în 20 de puncte.²² Valoarea contractului pare exagerată pentru obiectul acestuia. Am intenționat să verificăm însă dacă cel puțin contractul a fost realizat, căci termenul expirase pe 5 noiembrie 2015, însă nu am putut obține lista celor 20 de puncte, înțelegând de la funcționarii de la ÎS “Calea Ferată” că este un contract “problematic” și că nu vor oferi date despre acesta.

---

²⁰ 15/01668 LP, ADR Centru, Lucrări de construcție a sistemului de canalizare în satele Sofia, Negrea, Balceana, r-ul Hincești, valoarea contractului: 17100000 lei

²¹ Art. 42 (11), Legea nr. 96 din 13.04.2007

²² LP 1689/14

Capitolul 4. Investigații jurnalistice

1. Cum "otkat-urile" din achizițiile publice ajung în bugetele partidelor politice în campaniile electorale

Campania electorală a partidelor politice în scrutinul local din iunie curent a fost finanțată din greu, la fel ca și în alegerile parlamentare din noiembrie trecut, de angajați ai firmelor, care au câștigat contracte grase cu statul în ultimii ani. Analiza rapoartelor financiare depuse de formațiunile politice la Comisia Electorală Centrală (CEC) în scrutinul din 14 iunie 2015 a scos la iveală faptul că fondatorii, administratorii și simplii angajați ai unor firme care au încheiat contracte de achiziție cu diferite instituții ale statului se numără printre sponsorii generoși ai partidelor. Unele dintre aceste companii au obținut contracte grase chiar în toiul campaniei electorale.

În campania electorală pentru alegerile generale din iunie anul curent cel mai mult a cheltuit Partidul Democrat (PDM) – 23,8 mln de lei, fiind urmat de Partidul Socialiștilor (PSRM) – cu 18,5 mln de lei și de Partidul Nostru (PPPN) – 13,7 mln de lei. Celelalte formațiuni politice au avut bugete mai modeste: PCRM – 8,2 mln lei, PLDM – 6,8 mln lei, PL – 4,6 mln lei, PPEM și Ravnopravie câte 2,3 mln lei și, respectiv, 2,6 mln lei.

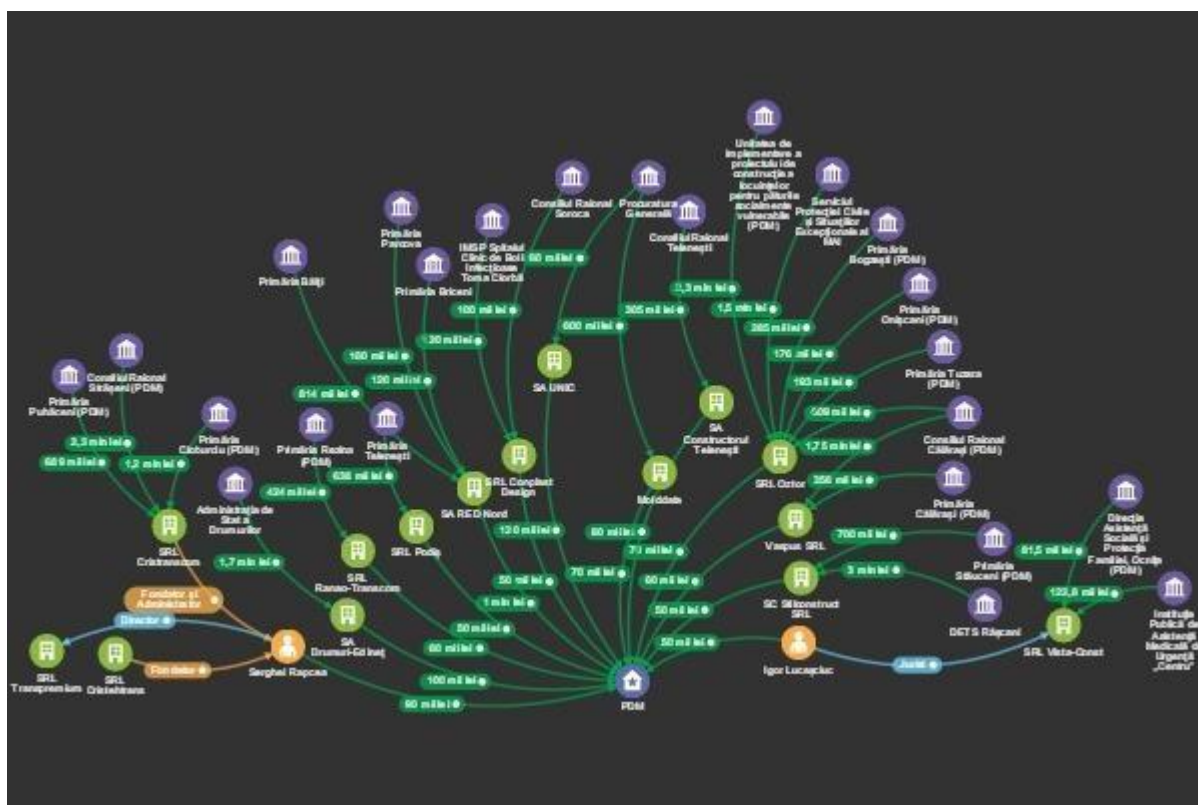
Acestea sunt sumele declarate oficial la CEC de către formațiunile politice antrenate în scrutin. În rapoartele financiare ale partidelor nu au intrat însă și cheltuielile pentru concertele grandioase, publicitatea neoficială la televiziuni, „cumpărarea” voturilor și altele.

Bugetele partidelor s-au format exclusiv din donații, care, la unele partide, ca și în scrutinul parlamentar din noiembrie 2014, au curs gărlă. Donațiile cele mai grele au venit însă de la reprezentanți ai agenților economici care au avut în ultimii ani contracte grase cu statul. Reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice au documentat companiile, reprezentanții cărora au făcut donații în scrutinul din iunie 2015 către partidele intrate în cursa electorală. Iată ce am descoperit.

Chiar dacă legătura dintre finanțatori, partide și licitațiile câștigate, la prima vedere, nu este una directă, angajații mai multor firme care au obținut contracte cu statul în domeniul transporturilor au făcut donații generoase tocmai către partidul din care face parte ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, iar salariații unor companii ce au câștigat licitații în domeniul construcțiilor au contribuit la completarea fondului electoral al partidului din care face parte ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Tabloul este mult mai bine conturat la nivel local – angajații firmelor care au câștigat licitații au făcut donații către partidele din care fac parte liderii Administrației Publice Locale.

Donatorii PDM

Cel mai frumos tablou se conturează la Partidul Democrat, pentru care au făcut donații de zeci și sute de mii de lei angajați ai peste 50 de agenți economici, care au beneficiat de contracte de milioane de lei pe bani publici.

SA RED Nord

Cea mai mare sumă în bugetul PDM - 1.072.700 de lei a fost vărsată în bugetul PDM de tocmai 50 de angajați ai SA RED Nord și SA RED Nord Vest. Aceste două societăți pe acțiuni cu capital de stat sunt principalii distribuitori de energie electrică din Nordul republicii. Ministerul în gestiunea căruia se află sectorul energetic al țării este cel al Economiei, condus de Stephane Bride - ministru promovat de PDM. SA RED Nord a obținut în 2013 tendere cu valoarea totală de 1.094.028 de lei, potrivit datelor Agenției de Achiziții Publice. Printre instituțiile cu care au fost încheiate contractele sunt primăriile din Pocrovca, Edineț, Briceni și municipiul Bălți.

<http://tender.gov.md/ro/content/186824>

<http://tender.gov.md/ro/content/236885>

<http://tender.gov.md/ro/content/193401>

SA Moldtelecom

Angajații SA Moldtelecom au donat împreună peste 700.000 lei. Această instituție e subordonată MTIC. Ministrul MTIC este Pavel Filip, înaintat din partea PDM. În perioada 2011-2015, Moldtelecom a încheiat contracte în valoare de 35,8 milioane de lei cu diferite instituții ale statului. Cel mai mare contract, de 10 milioane 160 de mii a fost încheiat cu Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei (MMPSF), condus de un democrat, pentru servicii internet. Contracte de aproape 600 de mii au fost încheiate cu Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, instituție subordonată MMPSF; 4 milioane de la Ministerul Finanțelor; 2,3 mln de la Registrul Animalelor; 2,7 mln de la SIS. Centrul de Investigații a scris anterior că prietenii și partenerii de afaceri ai lui Vitalie Iurcu, șeful Moldtelecom, câștigă, prin intermediul unui grup de firme, licitații de milioane de lei, organizate de societatea pe acțiuni deținută de stat, fapt pe care conducerea Moldtelecom încearcă să-l ascundă. (<http://anticoruptie.md/investigatii-jurnalistice/doc-secretele-de-la-moldtelecom-sau-cum-castiga-prietenii-licitatii-de-milioane>). Recent, directorul Moldtelecom, Vitalie Iurcu, a fost numit viceministru al Economiei, minister partajat de PDM.

http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite?field_operator_economic_value=moldtelecom&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SA UNIC

Natalia Sanduța, directorul magazinului UNIC, este membru PDM și a participat la alegerile locale 2015 în calitate de candidat la funcția de consilier în CMC din partea PDM. Nouă angajați ai Societății conduse de Sanduța au donat împreună 120 de mii de lei. SA UNIC a câștigat tendere în valoare de 234.000 de lei pentru livrarea diferitelor materiale și rechizite de birou. 60 de mii de lei au intrat în conturile firmei de la Procuratura Generală pentru achiziționarea covoarelor.

SA Drumuri-Edineț

Donații importante pentru PDM - 100.000 de lei - au făcut și trei angajați ai SA Drumuri-Edineț, printre care directorul întreprinderii, Leonid Corcimari. În 2013, Administrația de Stat a Drumurilor a anunțat o licitație pentru achiziționarea lucrărilor de reparație curentă a drumurilor publice din raioanele Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Florești, Glodeni, Ocnița, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, care a fost câștigată de societatea pe acțiuni Drumuri-Edineț. În urma încheierii contractului, contul Societății s-a mărit cu 1,7 mln lei.

http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite?field_operator_economic_value=Drumuri-Edine%C8%9B+&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=

[d=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All](#)

SA Constructorul Telenești

Donații importante a făcut și Mihail Tetelea, angajat la SA Constructorul Telenești. Acesta a donat PDM 80 de mii de lei la alegerile locale. În 2012, firma SA Constructorul Telenești a încheiat un contract de peste 305 mii de lei cu Consiliul Raional Telenești pentru prestarea lucrărilor de reparație a trotuarelor în satul Mândrești. La cârma primăriei din satul cu pricina a venit un democrat după alegerile din acest an, iar în CR Telenești, democrații au obținut 10 mandate.

SA Molddata

70 de mii de lei au intrat în pușculița PDM de la angajații Companiei Molddata, instituție din subordinea unui alt minister, al cărei conducere este numită de PDM – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. SA Molddata a încheiat, între 2011 și 2015 contracte de achiziție cu diferite instituții ale statului, în sumă totală de 1.622.216 lei. Cei mai mulți bani publici au ajuns în bugetul Molddata din contracte cu Procuratura Generală – circa 600 de mii de lei pentru servicii de deservire a sistemului informatic.

[\(http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=molddata&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value\[min\]\[date\]=&field_data_documentului_value\[max\]\[date\]=&field_raion_tid=All&\)](http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=molddata&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value[min][date]=&field_data_documentului_value[max][date]=&field_raion_tid=All&)

Serghei Rapcea

90 de mii de lei a donat democraților Seghei Rapcea, membru PDM, actualmente consilier raional la Anenii Noi din partea PD. În noiembrie 2014, Serghei Rapcea a candidat pe listele democraților la funcția de deputat. În rapoartele financiare prezentate de PDM la CEC, Serghei Rapcea apare ca angajat al SRL-ului Gara-Auto, deși un astfel de SRL nu există în baza de date a Camerei Înregistrării de Stat (CÎS). În noiembrie 2014 însă Rapcea declara că este temporar neangajat, cu toate că datele CÎS arătau că dânsul era director general la SRL Transpremium (<http://transpremium.md/index.php?com=1&id=20>). De asemenea, el este fondator la SRL Cristehtrans și administrator și fondator la SRL Cristranscom. SRL Cristehtrans este specializată în servicii de transport, dar se ocupă și de reparația încăperilor. În perioada 2013-2014, SRL Cristehtrans a obținut contracte cu statul în sumă totală de 1,7 mln lei. Majoritatea tenderelor câștigate au fost organizate de instituții publice din Anenii Noi.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=cristehtrans&field_autoritate_a_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

În 2014, SRL Transpremium, specializată în servicii de transport, a obținut două contracte, la fel, în Anenii Noi, în valoare totală de 116.227 de lei.

http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite?field_operator_economic_value=transpremium&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

A treia firmă deținută de Serghei Rapcea, SRL Cristranscom, specializată în reparația drumurilor, la fel, a câștigat mai multe tendere în perioada 2014-2015, cu valoarea de peste 18 mln de lei. Chiar în timpul campaniei electorale din anul curent, SRL Cristranscom a obținut un contract gras în valoare de 1 mln de lei de la Consiliul Raional Anenii Noi. Celelalte contracte încheiate în 2014 au fost obținute pentru lucrări de reparație a drumurilor din diferite localități ale raioanelor Strășeni, Ștefan Vodă, Anenii Noi și Edineț. În toate aceste raioane, președinții Consiliilor Raionale sunt reprezentanți ai Partidului Democrat.

http://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite?field_operator_economic_value=Cistranscom&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SRL Oztor

Valeriu Veleşcu, angajat la SRL Oztor, a donat PDM 70 de mii de lei. Firma unde este angajat Veleşcu prestează o gamă largă de servicii – de la construcții ale edificiilor, la construcția stadioanelor, reparații, amenajarea localităților și chiar servicii de alimentare cu apă. Astfel, în perioada 2011-2014, firma a încheiat contracte cu diferite instituții ale statului, în valoare totală de aproape 9 milioane de lei. Printre instituțiile care au contractat serviciile firmei SRL Oztor se numără Unitatea de implementare a proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile, instituție subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (condus de un democrat) – aproape 2,3 mln de lei, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI – peste 1,5 mln lei, Consiliul Raional Călărași – 609 mii de lei, Primăria Onișcani (Călărași) – 176 de mii de lei, Primăria Bogzești (Telenești) – circa 285 de mii de lei și Primăria satului Tuzara (Călărași) – 193 de mii de lei. În ultimele trei localități, în urma alegerilor, la cârma primăriilor au venit reprezentanți ai PDM.

[http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=oztor&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value\[mi\]\[date\]=&field_data_documentului_value\[max\]\[date\]=&field_raion_tid=All&](http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=oztor&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value[mi][date]=&field_data_documentului_value[max][date]=&field_raion_tid=All&)

Vaspus SRL

Vasile Pușcaș, angajat al Vaspus SRL, companie specializată în construcția rețelelor de apeduct, a contribuit la completarea fondului electoral al PDM cu 60 de mii de lei. În 2011-2015, compania respectivă a câștigat tendere de 4,6 mln de lei. Majoritatea contractelor au fost încheiate în localitățile raionului Călărași. Numai Consiliul Raional Călărași a încheiat cu Vaspus SRL contracte de 1,7 mln de lei. PDM a obținut 9 mandate în CR Călărași. În perioada în care au fost încheiate contractele, Președintele raionului Călărași a fost democratul Ilie Rău. 356 de mii au ajuns în contul Vaspus SRL de la Primăria Călărași pentru construcția rețelei de canalizare. Primarul din această localitate, la fel, este membru al PDM.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=Vaspus+&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizi_iei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SRL Ranao-Transcom

Alexandru Rotari, fondatorul și administratorul companiei SRL Ranao-Transcom a fost generos cu PDM, donând 60 de mii de lei. Firma la care își primește salariul a câștigat două licitații publice cu primăria Rezina, în sumă de circa 424 de mii de lei. Unul dintre cele două contracte a fost obținut chiar în timpul campaniei electorale, pentru lucrări de afânare a terenului aferent străzii 27 august din Rezina. Fotoliul de primar în primăria Rezina îl deținea un democrat, iar după alegeri un alt coleg de partid i-a luat locul. O investigație a

Centrului de Investigații Jurnalistice arată că ambele contracte de achiziție încheiate cu Primăria Rezina au fost onorate doar parțial de către SRL Ranao-Transcom .

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=ranao&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

Lucașciuc Igor

Un alt sponsor al PDM este Igor Lucașciuc, care a donat 50.000 în alegerile locale. Cu toate că se declară angajat la Nodul Feroviar Ocnița, acesta activează, din martie 2010, în calitate de jurist la SRL Vista-Const. Compania respectivă a obținut numai în 2014 câștig la mai multe licitații publice în valoare totală de peste 300.000 de lei. Cu o lună înainte de alegerile din toamna anului trecut, firma a câștigat licitația publică anunțată de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei din orașul Ocnița, în valoare de peste 81.500 de lei, pentru reparația Azilului de bătrâni din satul Calarașovca. Tot în 2014, „Vista-Const” a furnizat materiale de construcții în valoare de 122.800 de lei la solicitarea Direcției Învățământ, Tineret și Sport din Briceni. Alți peste 200.000 de lei, bani publici, au intrat în contul „Vista-Const” în 2013.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=Vista+Cnas&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SC Stilconstruct SRL

Generos cu PDM a fost și Anatolie Iașciuc, directorul SC Stilconstruct SRL, care a donat 50.000 lei. Deși compania este specializată în construcții, ea se numără și printre câștigătorii de tendere pentru livrarea produselor alimentare. În anii 2012-2014, Stilconstruct a câștigat cinci tendere în valoare totală de circa 3,7 mln de lei. 695 de mii au intrat în contul firmei pentru livrarea produselor alimentare de la Primăria Stăuceni, unde PDM a câștigat alegerile.

Alte circa 3,3 mln lei au venit în contul firmei de la Direcția Educație Tineret și Sport Râșcani.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=stilconstruct&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SRL Conplast Design

Valeriu Papcov, de la SRL Conplast Design, a donat democraților 50.000 lei. Firma respectivă activează din 1998 în producția și comercializarea de ferestre, uși, vitralii și obloane, geamuri termopan, diferite accesorii. Compania a câștigat câteva tendere în valoare de 219.549 de lei. Contractele au fost încheiate cu Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Toma Ciorbă și cu Secția Cultură și Turism a Consiliului Raional Soroca.

SRL Podiș

SRL Podiș, firmă care livrează materiale de construcție, a donat 50.000 de lei în bugetul PDM prin Trifan Druța. În 2011-2012, firma a avut tendere câștigate în valoare de 638 de mii de lei, majoritatea achizițiilor fiind contractate de Primăria Telenești. În acea perioadă, Trifan Druța era consilier în CL Inești din partea PDM, localitate a cărui primar ales în 2015 este reprezentantul aceluiași partid. De asemenea, democrații au obținut 10 mandate în Consiliul Raional Telenești.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=podi%C8%99&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

Donatorii PLDM

Dacă în campania electorală din noiembrie 2014, PLDM avea o schemă cu donații bogate, în scrutinul electoral local din 2015 aceasta a pălit considerabil. Analiza rapoartelor financiare arată însă că o parte din donatorii de odinioară au migrat către o altă formațiune politică, formată din foști liberal-democrați.

SRL Plai Mereni

99 de mii de lei în pușculița PLDM au venit de la Alexandru Barbaroșie de la SRL Plai Mereni. Firma e specializată în produse de panificație și este administrată de Gheorghe Barbaroșie, tatăl lui Alexandru Barbăroșie și a încheiat, pe parcursul anilor 2011-2015, contracte de achiziție cu diferite instituții ale statului în sumă totală de aproape 2,5 mln de lei. În perioada în care ministrul interimar al Sănătății era Andrei Usatîi, reprezentul PLDM, au fost încheiate contracte pe bani publici cu diferite instituții subordonate Ministerului Sănătății, în valoare totală de 1,2 mln de lei. Dintre acestea, cele mai grase contracte au fost încheiate cu Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie – 734.137 de lei.

Alte instituții cu care a făcut afaceri compania sunt în subordinea Ministerului Educației, care i-a revenit PLDM-ului în urma partajărilor politice. Astfel, peste jumătate de milion de lei din bugetul statului s-au dus în conturile firmei Plai Mereni pentru livrarea produselor alimentare în diferite instituții de învățământ. Cele mai grase contracte au fost încheiate cu Școala Profesională nr 5 din Chișinău - 362.312 de lei și Internatul Republican cu Profil Sportiv - 283.682 de lei.

Un alt contract avantajos a fost semnat cu Primăria Codru, Chișinău - 292.085 de lei. Bătălia pentru Primăria Codru, în cadrul alegerilor locale generale, a fost câștigată de un PLDM-ist, Munteanu Vladimir. În aceeași ordine de idei, chiar cel care a făcut donația de 99 de mii de lei în fondul electoral al PLDM, Alexandru Barbaroșie, după alagerile locale a devenit președintele raionului Anenii Noi.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=plai+mereni&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

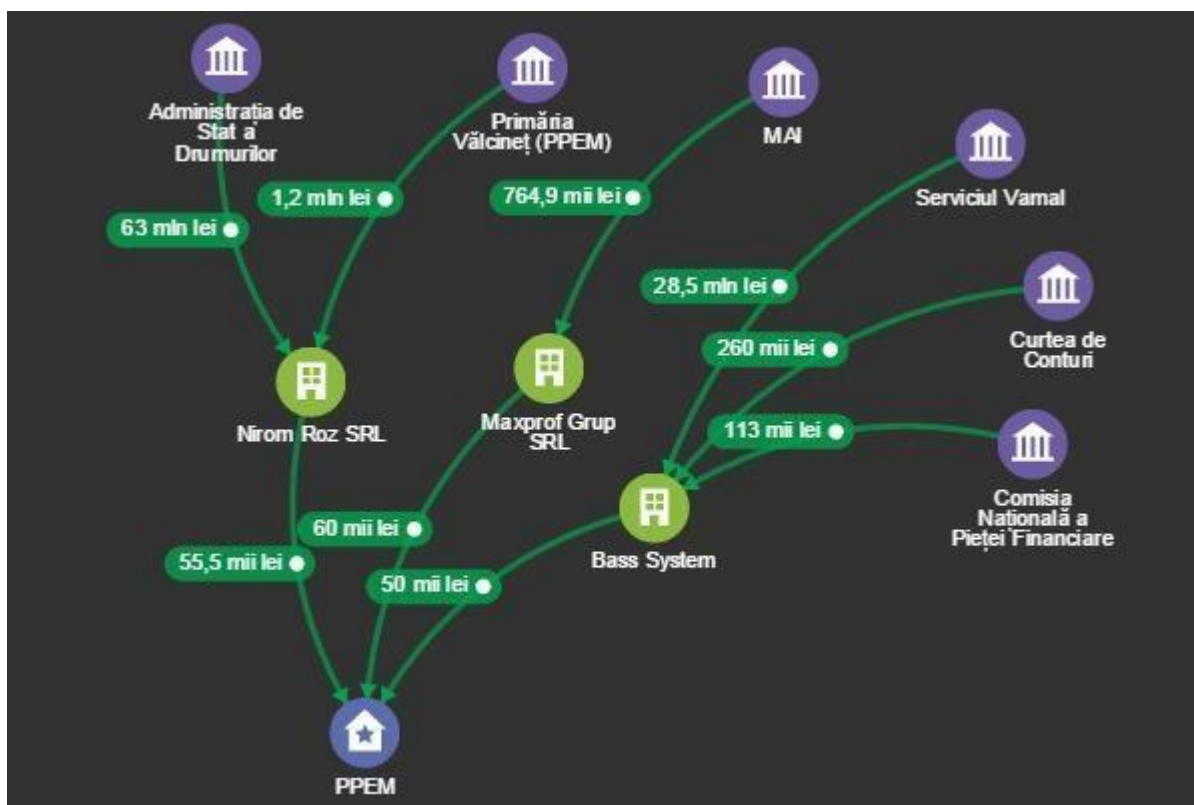
SRL Bias-Trans

O sumă similară - de 99 de mii de lei - și tot pentru PLDM - a donat în campania electorală și Sergiu Budescu, angajat la SRL Bias-Trans. În perioada 2011-2014, compania a primit bani de la diferite instituții din Anenii Noi, pentru servicii de transport. Un contract de achiziție în valoare de 308 mii de lei a fost încheiat inclusiv cu Primăria Anenii Noi. În urma alegerilor, în Consiliul Raional Anenii Noi, PLDM a câștigat nouă mandate și fotoliul de președinte al raionului.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=bias&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

Donatorii PPEM

Partidul Popular European a fost constituit cu câteva luni înainte de scrutinul electoral local, în principal din foști membri ai PLDM. Analiza rapoartelor financiare arată că spre noua formațiune politică au migrat nu numai membrii PLDM, ci și donatorii generoși, care au avut contracte de achiziții publice de la instituțiile ai căror conducători fuseseră promovați de PLDM.

NiRom-Roz SRL

Administratorul companiei NiRom-Roz SRL, Nicolae Rozembac, a donat PPEM suma de 55.525 de lei. Această firmă este specializată în construcții și reparații de drumuri, dar prestează și servicii de lucrări rutiere. Sume enorme din bugetul public au intrat în conturile firmei pe parcursul a patru ani, din 2011 până în 2015, - 103,3 mln de lei. Cele mai grase contracte au fost semnate în 2011-2012 cu Administrația de Stat a Drumurilor – 63,3 mln de lei. Contracte de achiziție în valoare de peste 33, 7 mln de lei au fost încheiate, fie direct cu Consiliul Raional Călărași, fie cu diferite localități din raionul respectiv. Astfel, chiar în toiu campaniei electorale din 2015, firma a încheiat, în aceeași zi, două contracte de achiziție cu Consiliul Raional Călărași, pentru lucrările de reparație a două drumuri. Alte două licitații, în valoare de 1,19 mln de lei, au fost câștigate de companie în 2014, contractele fiind semnate cu Primăria din Vălcineț (Călărași), localitate în care a câștigat alegerile locale reprezentantul PPEM. De asemenea, în urma alegerilor, patru consilieri de la PPEM au intrat în componența Consiliului Raional Călărași.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=nirom+&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_categorie_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=A

Maxprof Grup S.R.L.

Generos a fost și Tudor Popescu, angajat la Max Prof Grup SRL, care a donat PPEM 60 de mii de lei în campania electorală. MAI a procurat, în anul 2012, de la „Maxprof Grup” S.R.L. sistemul automatizat de acces integrat în sumă de 764,9 de mii de lei

(http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=Maxprof+&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achiziei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_val ue%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid =All) , pe când pe site-ul MAI e indicată suma de 779 de mii de lei
http://mai.gov.md/sites/default/files/document/attachments/informatie_despre_contracte_doc_0.pdf.

După această tranzacție, Agenția de Achiziții Publice (AAP), MAI și SRL „MaxProf Grup” au fost acționate în judecată de către SRL „Media security”, firmă care are același profil de activitate, pentru a contesta un act administrativ. Conform site-ului AAP, contestația a fost respinsă

<http://tender.gov.md/ro/content/201208593>.

SRL Bass System

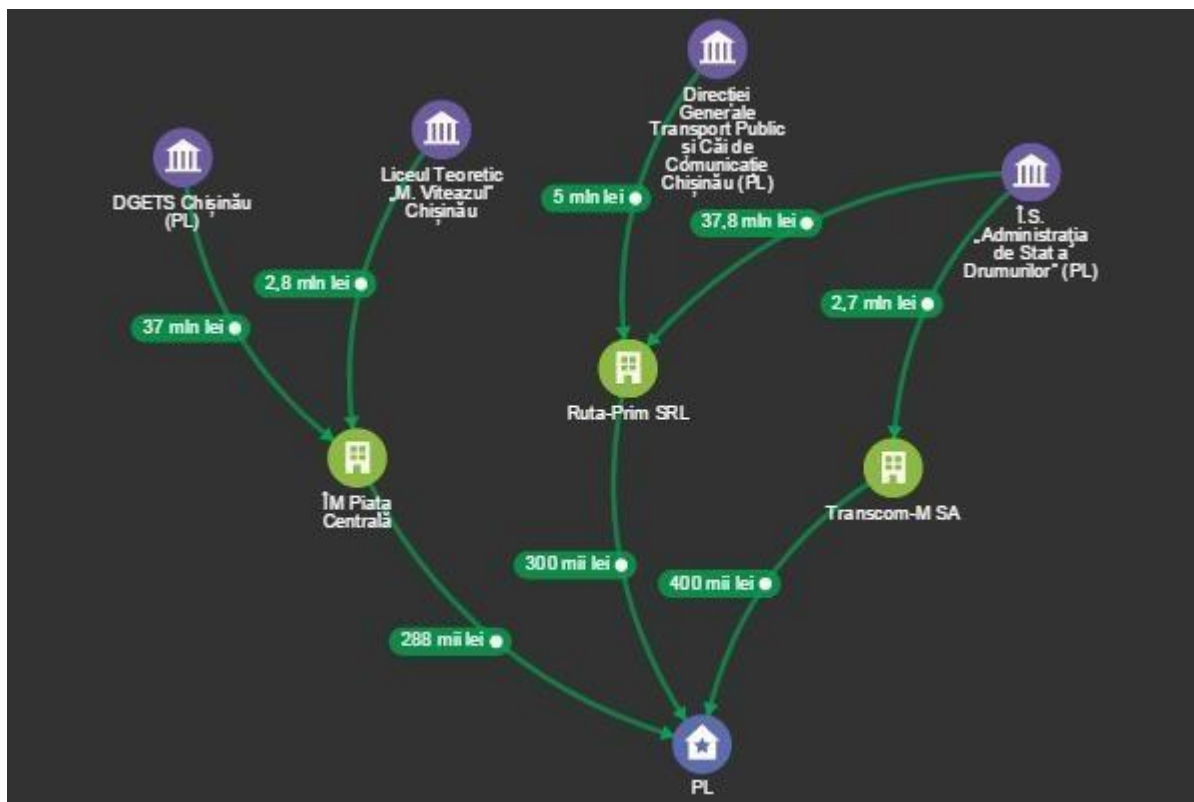
S-a ales cu contracte cu statul și firma la care este angajat Andrei Cojocari, care a contribuit la completarea bugetului PPEM cu 50 de mii de lei. Compania de unde-și primește acesta salariul, Bass System, în perioada 2011-2013, a încheiat trei contracte de achiziție cu instituțiile statului, în valoare totală de 28,8 mln de lei. Astfel, pentru diferite echipamente și servicii IT, în conturile firmei au ajuns bani publici de la Serviciul Vamal, Comisia Națională a Pieței Financiare și Curtea de Conturi

http://tender.gov.md/ro/contracte-tribute?field_operator_economic_value=bass+&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achiziei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All.

Donatorii PL

Donatorii generoși al liberalilor provin în mare parte din structurile și serviciile municipale Chișinău, ale căror edil este reprezentant PL.

ÎM Piața Centrală

12 persoane ce activează ca întreprinzători la Întreprinderea Municipală Piața Centrală au făcut donații generoase pentru PL - 288 de mii de lei. Directorul Pieței centrale, Ion Stratulat, este membru PL și a participat pe listele partidului la alegerile locale din 2011 în calitate de candidat în CMC. De asemenea, în ultimii patru ani, ÎM Piața Centrală a câștigat tendere de vânzare de alimente către instituții publice din Chișinău în valoare de aproape 44 mln de lei.

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=piata+%&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=A
||

Contracte de peste 2,7 milioane de lei, bani publici, au fost încheiate între ÎM Piața Centrală și Liceul Teoretic „M. Viteazul” Chișinău, instituție apropiată de PL. De asemenea, contracte în valoare de aproape 37 milioane de lei au fost încheiate cu Direcția Generală Educație Tineret și Sport Chișinău. Alexandru Fleaș, directorul adjunct al acestei instituții, este consilier PL.

Ruta-Prim SRL

Un alt gest de maximă dărnicie a făcut Rodica Topală, soția consilierului PL Iurie Topală și administratoarea și fondatoarea companiei Ruta-Prim SRL, finanțând campania electorală a partidului din care face parte soțul său cu 300.000 de lei. De pe site-ul Agenției de Achiziții Publice aflăm că Ruta-Prim Service, care are 40% din acțiuni la compania Ruta-Prim SRL, a livrat în 2013 Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicație Chișinău tehnică pentru dezăpezire în valoare de 5 mln de lei

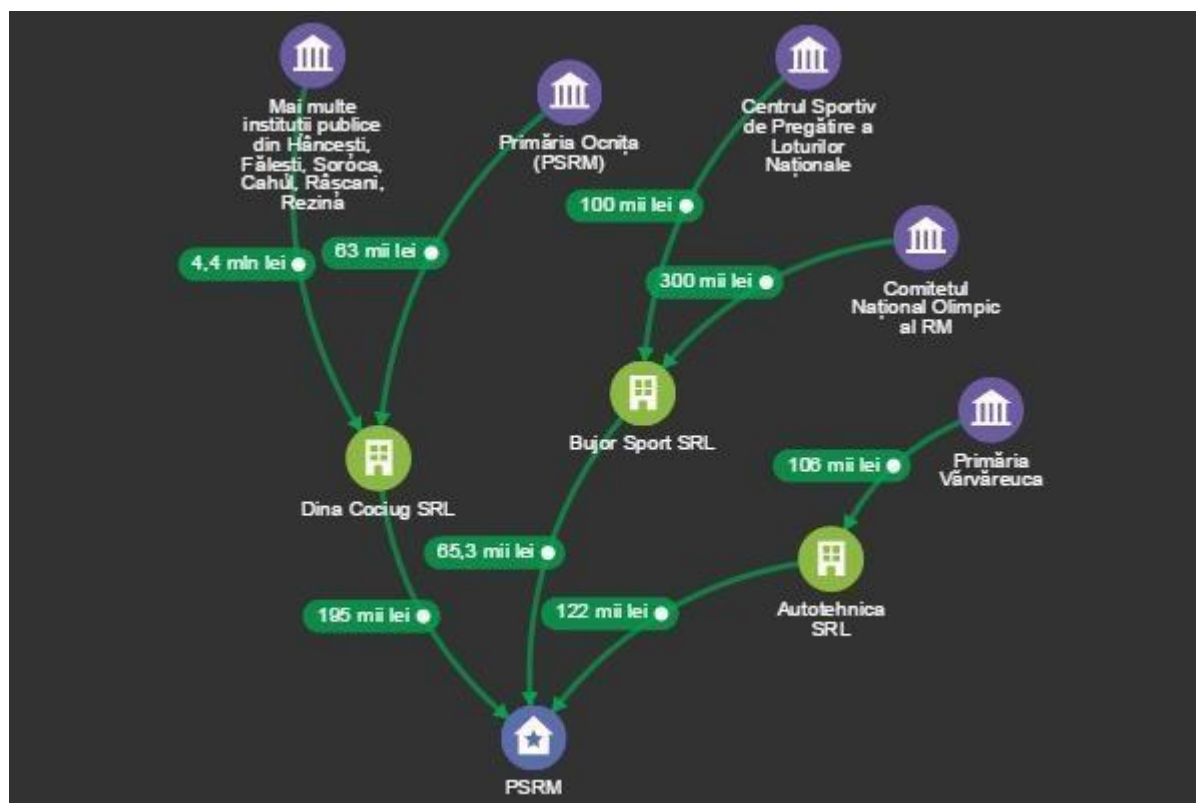
(<http://tender.gov.md/ro/content/225665>). Cu trei ani mai devreme, Ruta Prim Service câștigă un alt contract de achiziție a tehnicii destinate pentru întreținerea drumurilor în perioada de iarnă cu Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în valoare de 37,8 mln de lei

(http://www.asd.md/ROM/docs/149_10_Hotarire_50-06.PDF). Din 2009 până în 2013, în fruntea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, instituție careia i se subordonează Administrația de Stat a Drumurilor, a fost Anatol Șalaru, vicepreședintele PL.

SA Transcom-M

În 2011, compania “Transcom-M” SA, condusă de consilierul liberal Iurie Nastas, care a donat în bugetul partidului din care face parte suma de 400 de mii de lei, a încheiat trei contracte de achiziție pentru reparația și construcția drumurilor cu diferite instituții ale statului în sumă totală de circa 3,87 mln de lei. Cel mai gras contract, în valoare de 2,68 mln de lei, a fost încheiat cu Administrația de Stat a Drumurilor. În 2011, această instituție se afla în subordinea ministerului în fruntea căruia se afla un membru PL.

Donatorii PSRM

Dina Cociug SRL

Un gest generos au făcut, în campania electorală locală, patru persoane angajate la compania Dina Cociug SRL, specializată în livrarea și deservirea utilajului tehnologic, care au donat în total 195.100 de lei. Aceeași companie a câștigat, în ultimii ani, contracte de achiziție cu instituțiile de stat de milioane de lei. Astfel, doar în 2015, firma a încheiat trei contracte în valoare de 226.141 de lei cu primăria orașului Bălți și cu primăria din Ocnita. La cârma primăriei din Ocnita a venit în acest an un reprezentant al Partidului Socialiștilor, Ion Ciurac. În perioada 2013-2014, tot compania Dina Cociug SRL a încheiat contracte în sumă de 4,4 mln de lei cu diferite instituții ale statului. Dintre acestea, cei mai mulți bani au venit de la: Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” Fălești – 518.940, Direcția Generală Învățământ Tineret și Sport Rezina – 279.432, Primăria Cahul – 238.265, Colegiul Agroindustrial Grincăuți „Gheorghe Răducan” – 304.125, Colegiul Agricol Țaul – 479.760. În același timp, Victor Chirlici, angajat la compania Dina Cociug SRL este înaintat pe lista PSRM la funcția de consilier în Consiliul Municipal Chișinău. La Fălești și la Rezina, candidații PSRM la funcția de primar au ieșit în turul II de scrutin, ambii însă au pierdut.

Bujor Sport SRL

O altă firmă care a făcut donații substanțiale pentru PSRM, compania Bujor Sport SRL, în intervalul 2012-2013 a încheiat contracte de achiziție cu Comitetul Național Olimpic și cu Centrul Sportiv de Pregătire a

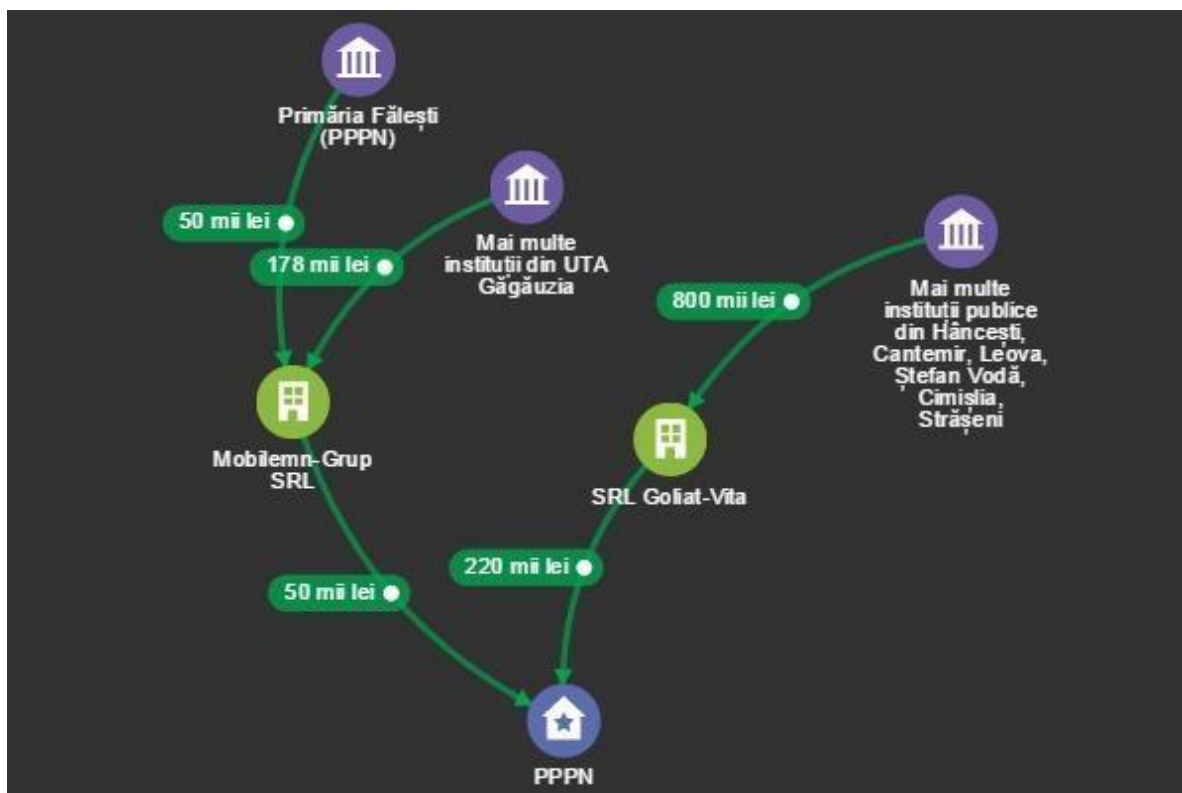
Loturilor Naționale în sumă de 399.495 de lei pentru echipament sportiv și articole de îmbrăcăminte. În campania electorală locală, Olesea Popova, angajată la această companie, a donat pentru PSRM 65.300 de lei.

Autotehnica SRL

Un contract de 106 mii de lei a fost semnat chiar în toiu campaniei electorale de Autotehnica SRL cu Primăria Vărvăreuca, Florești, de livrare a pietrișului. În campania electorală, 10 persoane angajate la această firmă au donat împreună 122 de mii de lei

http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=autotehnica&field_autoritate_a_contractant_value=&field_obiectul_achizitiei_value=&field_cpvc3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All.

Donatorii PPPN

SRL Mobilemn-Grup

În campania electorală locală, în pușculița Partidului Popular „Partidul Nostru” a venit suma de 50.000 de lei din partea lui Iurie Ceban, administratorul companiei SRL Mobilemn-Grup. În perioada 2013-2014, în conturile firmei specializate în producerea mobilierului au intrat sute de mii de lei, bani publici, în special din UTA Găgăuzia. Această companie a încheiat patru contracte de achiziție cu instituțiile de stat: în 2013 – un contract de 74.880 de lei cu Direcția Generală Tineret și Sport UTA Găgăuzia și în 2014 – un contract în valoare de 73.400 de lei cu Direcția Situații Excepționale UTA Găgăuzia; un contract de aproape 50 de mii de lei cu Primăria Fălești și un contract de aproape 80 de mii de lei cu Primăria Ialpujeni, Cimișlia. În urma alegerilor, PPPN a câștigat funcția de primar în orașul Comrat – capitala UTA Găgăuzia, precum și în alte patru sate din regiune. De asemenea, fotoliul de primar al orașului Fălești, în urma alegerilor locale, le-a revenit reprezentanților Partidului lui Usatî.

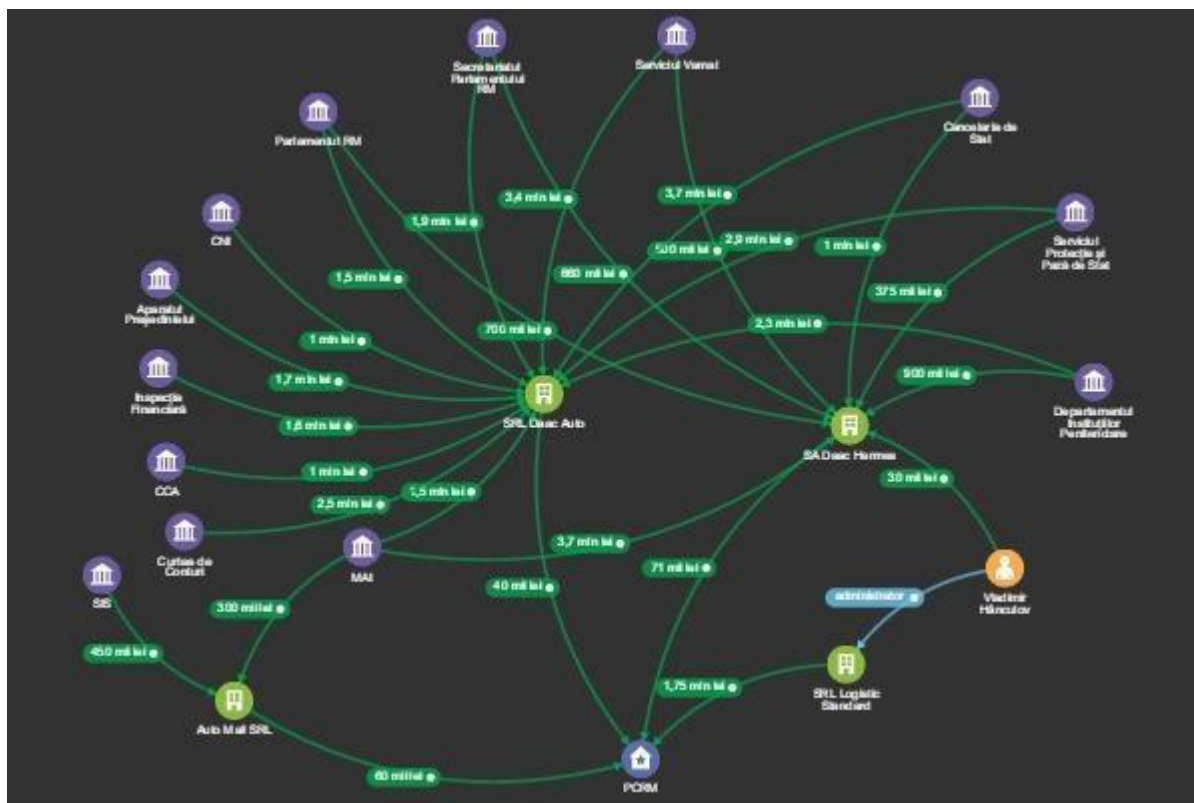
http://tender.gov.md/ro/contracteatribuite?field_operator_economic_value=mobilemn&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achiziei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

SRL Goliat-Vita

O altă companie specializată în confecționarea mobilei, care a făcut donații substanțiale PPPN este SRL „Goliat-Vita”. Fondatorii acesteia – Serghei și Ludmila Anastasov, precum și alți doi angajați au donat, în total, 220 de mii de lei. Deși ca obiectiv principal este setată producția de mobilier, firma are ca obiective de activitate declarate și alte domenii. În 2014-2015, firma soților Anastasov a câștigat 12 licitații organizate de diferite instituții din regiunea UTA Găgăuzia. Suma contractelor constituie aproape 800 de mii de lei. Cel mai mare contract SRL-ul l-a câștigat cu Primăria Sireți din Strășeni, de 199,9 mii de lei. Serghei Anastasov este și președintele Asociației Antreprenorilor din Găgăuzia și a candidat, din partea Partidului Nostru la Primăria Comrat, iar în turul II a câștigat alegerile.

http://tender.gov.md/ro/contracte-tribute?field_operator_economic_value=goliat-vita&field_autoritatea_contractant_value=&field_obiectul_achiziei_value=&field_cpv3_ca_tid=&field_data_documentului_value%5Bmin%5D%5Bdate%5D=&field_data_documentului_value%5Bmax%5D%5Bdate%5D=&field_raion_tid=All

Donatorii PCRM

În pușculița PCRM au fost vărsate sume impunătoare de angajați ai companiilor ce intră în Grupul Daac Hermes sau sunt afiliate acestuia. Compania Daac Hermes Grup este dealer oficial al mai multor mărci de automobile. Aceasta are ca obiective de activitate mai multe domenii, dar cel mai important este comercializarea și deservirea autoturismelor. Corneliu Cornețchi, administratorul firmei SRL Antares a donat 1,25 mln de lei Partidului Comuniștilor. Firma este o companie-fiică a holdingului DAAC Hermes Grup, compania lui Vasili Chirtoca, candidatul PCRM la Primăria Capitalei.

Din rapoartele financiare ale PCRM transpare faptul că donațiile vin de la agenții economici și că, prin indicarea persoanelor fizice, acestea doar sunt legalizate. Iurie Moroșan, bunăoară, a donat PCRM 500 de mii, numai că atunci când a donat suma de 300 de mii de lei a indicat că este administrator al firmei SA Pielart, iar când a donat 200 de mii a indicat că este administrator al SRL Daac Prom, ambele fiind companii-fiice al grupului DAAC Hermes (!). Iurie Moroșan este și vicepreședinte al Comitetului de conducere al „DAAC-Hermes grup” S.A.

Un alt membru al Consiliului Societății Daac Hermes Group, Gheorghe Dodi, a vărsat în visteria comuniștilor 300 de mii de lei, dar a menționat că este administrator al SRL Stelarinvest. Chircu Vladislav, candidatul la funcția de consilier municipal din partea PCRM, a donat comuniștilor 100 de mii de lei. El este administrator al piscicolei Gura Bâcului, întreprindere ce aparține grupului Daac Hermes. Același Vladislav Chircu mai figurează și ca vicepreședinte al DAAC-Eco-Plant. O altă companie afiliată Daac Hermes este Auto Mall SRL.

Cinci angajați ai acestei companii au vărsat în bugetul PCRМ suma de 60 de mii de lei. Și angajații SRL Daac Auto, o altă companie care face parte din grupul Daac Hermes, se arată fideli PCRМ, făcând donații în sumă de 40 de mii de lei. Alți trei angajați ai SA Daac Hermes au donat 71 de mii de lei, între care și Vladimir Hînculov, care este și administratorul SRL Logistic Standard, companie care a donat ca persoană juridică suma de 1,7 mln de lei.

Toate companiile holdingului Daac Hermes au contracte de achiziții de zeci de milioane cu instituțiile statului.

Daac Hermes

Astfel, pe parcursul anului 2015, Daac Hermes a încheiat contracte de achiziție în sumă totală de 1,8 mln de lei cu diferite instituții de stat. Cei mai mulți bani au venit de la Inspectoratul Național de Patrulare al IGP a MAI – 1,2 mln de lei. Pe parcursul anilor 2011-2014, Daac Hermes a încheiat contracte de achiziție în sumă totală de 9,85 mln de lei cu diferite instituții de stat: Biroul Vamal Chișinău – 489.066 de lei, Baza Auto a Cancelariei de Stat – 1,03 mln de lei, MAI – 674.523 de lei, Secretariatul Parlamentului RM – 659.600 de lei, Inspectoratul Național de Patrulare al IGP a MAI – 1,96 mln de lei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare – 891.932 de lei, Serviciul de Protecție și Pază de Stat – 374.700 de lei, Baza Auto a Parlamentului – 693.490 de lei.

Auto Mall

Pe parcursul anilor 2013-2014, în conturile Auto Mall SRL au intrat 1,2 mln de lei de la diferite instituții de stat: Serviciul de Informații și Securitate – 450.000 de lei, MAI – 306.600 de lei.

DAAC auto

Pe parcursul anului 2015, Daac Auto a încheiat contracte de achiziție în sumă totală de 1,4 mln de lei cu diferite instituții de stat. Chiar în toiul campaniei electorale, în conturile Daac auto au intrat 250 de mii de lei pentru o unitate de transport procurată de Spitalul Raional din Cimișlia. Pe parcursul anilor 2011-2014, Daac Auto a încheiat contracte de achiziție în sumă totală de 55,5 mln de lei cu diferite instituții de stat: Departamentul Instituțiilor penitenciare – 2,3 mln de lei, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor – 818.360 de lei, MAI – 1,4 mln de lei, Serviciul Vamal – 3,4 mln de lei, Secretariatul Parlamentului – 1,8 mln de lei, Inspectia Financiară – 1,6 mln de lei, Aparatul Președintelui – 1,7 mln de lei, Baza Auto a Cancelariei de stat – 3,7 mln de lei, Comisia Națională de Integritate – 1,02 mln de lei, Curtea de Conturi – 2,5 mln de lei, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat – 865.294 de lei, Căpitănia Portului Giurgiulești – 894.452 de lei, Baza Auto a Parlamentului – 1,4 mln de lei, Serviciul Protecție și Pază de Stat – 2,9 mln de lei, Consiliul Coordonator al Audiovizualului – 1,04 mln de lei.

Ce spun experții

În 2013, Grupul de State contra Corupției GRECO din care face parte și Republica Moldova a recomandat în runda a treia de evaluare autorităților de la Chișinău să perfecționeze legislația privind finanțarea campaniilor electorale și să elimine vulnerabilitatea ce ține de raportul politic dintre agenții economici și partidele politice.

Mai mulți experți cu care am discutat spun că atâta timp cât legislația nu va fi perfectată, partidele vor utiliza scheme obscure de finanțare a campaniilor electorale. Una din scheme ține de achizițiile publice. Anumite contracte sunt condiționate de achitarea unor sume de bani, se vorbește de 10 % din valoarea contractului, așa-numitul „otkat”, către partidul din care face parte conducătorul instituției, care a organizat licitația. Miza agenților economici care finanțează partidele politice sunt persoanele fizice, fie angajați, fie chiar persoane din afară, pe care nimeni nu le verifică, dacă veniturile lor sunt conforme cu donațiile pe care le fac către partide. Asta e metoda cea mai simplă, spun experții: n-o să fie verificați, nu va bate la ochi legătura cu partidul atunci când va obține câștiguri la licitați sau alte facilități.

Experta anticorupție Mariana Calughin, solicitată de noi să comenteze situația legată de donațiile către partide și anumite facilități de care s-ar bucura agenții economici înainte sau după scrutinul electoral, spune că „partidele politice din R. Moldova sunt dependente de finanțările din partea grupurilor de interese, agenților economici”. „Tabloul este unul previzibil. Donațiile - fie că merg direct sau prin anumite persoane - reconfirmă faptul că acestea sunt susținute în campania electorală de grupurile de interese pentru ca ulterior, când acestea ajung la guvernare, să obțină anumite avantaje: să profite de această legătură, afiliere care există, la licitațiile publice, iar cercul acestor achitări reciproce este mult mai larg”, a precizat experta.

Asta se întâmplă, în opinia mai multor experți, pentru că legislația privind finanțarea partidelor politice nu a fost modificată. Nu a fost introdusă cerința ca donațiile de la agenții economici să fie acceptate doar după ce există o decizie a organului reprezentativ – consiliul, adunarea generală sau adunarea fondatorilor. În cazul persoanelor fizice care fac donații, trebuie să se verifice dacă suma donată se încadrează în veniturile obținute și dacă au fost achitate impozitele la stat. Organele de drept nu demarează cercetări pe cazurile suspicioase, zicând că cetățeanul depune declarația pe venituri până la 31 martie și până atunci nu-l poți verifica, dar după această dată nimeni nu-și mai amintește că trebuie să facă cercetări.

Si experta anticorupție din România, **Laura Stefan, susține că „e nevoie să fie efectuat un control foarte strict în ce privește donațiile către partide”**. „Am văzut același lucru în România, dar și în alte țări au apărut scheme similare, în care angajații firmelor făceau donații către partidele politice sau candidații independenți. E o chestiune de probă, până la urmă, și de urmărire a acestor donații. Știu că există modele

de țări, care, prin intermediul acestei autorități de control naționale, verifică în ce măsură oamenii care donează către partidele politice au și resursele financiare care să le permită să facă astfel de donații. De fapt, aici este cheia. Dacă observi că un om trăiește la limita de subzistență, dar aceeași persoană face donații grase către partidele politice, sigur că, din punct de vedere al autorității de control, ar trebui să îți se ridice niște semne de întrebare”, ne-a declarat experta.

„În Republica Moldova, știu că există Comisia Electorală Centrală, care ar trebui să verifice toate aceste lucruri și să sancționeze, inclusiv prin luarea la bugetul de stat a donațiilor care nu respectă condițiile legale, să sancționeze încălcările legii, dacă ele există, sigur”, a precizat Laura Ștefan.

Centrul de Investigații Jurnalistice a realizat, pe parcursul ultimilor ani, mai multe investigații jurnalistice prin care au scos în evidență legăturile anumitor achiziții publice cu donațiile dubioase către partide sau donații extrem de mari făcute de persoane neangajate în câmpul muncii, pensionari, însă organele de drept nu au demarat cercetări pe cazurile respective.

2. Vladimir Molojen, achitat după ce a îmbogățit firma familiei sale pe vremea când deținea funcții publice

Vladimir Molojen (69 de ani), fost ministru al Dezvoltării Informaționale, care acum șapte ani a încheiat contracte publice de peste două milioane de lei cu firma familiei sale a fost achitat astăzi de către Judecătoria sectorului Buiucani al Capitalei, chiar dacă procurorul Anticorupție a cerut condamnarea la șase ani de închisoare. Hotărârea a fost pronunțată de președintele instanței, Dorin Dolghier. Urmărirea penală a durat un an și jumătate, apoi, de patru ani, cauza s-a aflat în instanța de fond. De atunci, procurorul de caz, Mihail Ivanov, a atenționat de mai multe ori că examinarea este tergiversată intenționat.

A îmbogățit firma familiei cu peste două milioane de lei

Vladimir Molojen a fost ministru al Dezvoltării Informaționale în Guvernul Tarlev 2, între anii 2005-2008. Apoi a preluat conducerea Întreprinderii Registru, care este subordonată acestui minister. În 2010, după ce comuniștii au pierdut puterea și s-a format un nou guvern din partide pro-europene, Molojen a fost pus sub acuzare pentru abuz de putere și neglijență în serviciu soldată cu urmări grave. El a fost învinuit de faptul că a încheiat, din numele Întreprinderii de Stat Registru, contracte de publicitate cu firma fiului și soției sale, [Altent-Com](#), chiar dacă acestea nu erau necesare, întrucât Registru și așa este monopolistă în domeniul perfectării actelor de identitate.

Un contract de închiriere a unui panou publicitar în Chișinău, pe o perioadă de trei ani - din 29 august 2008 până la 1 iunie 2011 - a fost încheiat de Molojen cu firma Altent-Com la câteva luni după ce a devenit șef la Registru. În baza acestuia, întreprinderea de stat a plătit firmei 128.000 de lei. Dincolo de faptul că Registru nu avea nevoie de un asemenea contract, tranzacția a fost încheiată în vădit conflict de interese. Un raport de expertiză judiciar-contabilă din 3 iunie 2010 a arătat, potrivit procurorului, că operațiunea economică de arendare a panoului nu a fost eficientă și necesară întreprinderii Registru.

«Astfel, Vladimir Molojen a săvârșit abuzul de serviciu, adică având calitatea de persoană cu funcție de răspundere a folosit intenționat situația de serviciu în interes material și în alte interese personale, prin ce a cauzat daune considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice», a spus procurorul în cadrul susținerilor finale.

Foștii subalterni, inculpați pentru că au favorizat firma șefului

Această firmă avea însă încheiate contracte cu Registru și până la venirea lui Molojen în funcție de director, adică pe vremea când era ministru. Astfel, procurorii l-au învinuit că nu a reziliat opt contracte de locațiune a panourilor publicitare cu firma familiei, în baza cărora s-au efectuat plăți pe durata mandatului său. Acest lucru ar fi adus Întreprinderii un prejudiciu de 2.802.188 lei.

În dosar au mai fost inculpate două persoane - Anatolie Gumeniuc, învinuit de neglijență în serviciu soldată cu urmări grave, și Valeriu Goncearov, învinuit de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, soldate cu urmări grave.

Anatolie Gumeniuc a condus "Registru" în perioada în care Vladimir Molojen era ministru al Dezvoltării Informaționale. El a fost învinuit de faptul că nu a desfășurat contractele încheiate cu firma rudelor lui Molojen pentru perioada 2006 - 2008. Prejudiciul adus întreprinderii ar fi de aproape 900.000 de lei. Al treilea inculpat, fostul director al Direcției generale logistică a Întreprinderii "Registru" tot pe vremea când Molojen era ministru, Valeriu Goncearov, a fost învinuit că a încheiat cu firma "Altent-Com" două contracte de locațiune a panourilor publicitare, fără să aibă dreptul să o facă, adică depășindu-și atribuțiile de serviciu. Astfel, timp de cinci ani, întreprinderea a efectuat către această firmă plăți în sumă totală de aproape 900.000 de lei.

Molojen: „Nu am adus prejudicii nici statului, nici persoanelor fizice”

Toți cei trei inculpați au fost apărați în instanță de către doi avocați - Vasile Nicoară și Nicolae Ursu. Ei au cerut achitarea, invocând vicii de procedură, cum ar fi înaintarea tardivă a învinuirii, dar și insistând pe faptul că acuzarea nu a demonstrat că Molojen și foștii subalterni au adus prejudicii cuiva.

La rândul său, Vladimir Molojen susține că acuzarea este nefondată. «Nici statului, nici întreprinderii de stat și nici unor persoane fizice nu a fost adus vreun prejudiciu. Acest lucru a fost probat și prin dispozițiile martorilor. Lucrul meu a fost în corespundere cu legea, de aceea rog să fiu achitat», a spus Molojen în instanță. Anatolie Gumeniuc a afirmat că panourile publicitare au fost necesare Întreprinderii Registru, argumentând că ele sunt și în prezent instalate lângă oficii. La fel, a pledat nevinovat și Valeriu Goncearov.

Pentru Vladimir Molojen procurorul a solicitat condamnarea la șase ani privațiune de libertate și plata, în beneficiul statului, prin acțiune civilă, a 2.930.327 de lei, a sumei încasate de firma Altent-Com de la Întreprinderea Registru. Pentru Gumeniuc, acuzarea a solicitat instanței trei ani de închisoare și plata prejudiciului de 884 974 lei, iar pentru Goncearov - șapte ani de închisoare și plata unui prejudiciu de 39.289 de lei.

Procurorul Mihail Ivanov: „Hotărârea de achitare este ilegală”

Dosarul a fost examinat la Judecătoria sectorului Buiucani timp de patru ani, fiind în gestiunea președintelui instanței, Dorin Dolghier. În acest timp au fost audiați martori și solicitate expertize, iar în octombrie 2014 procurorul a acuzat apărarea că tergiversează intenționat finalizarea examinării, prin solicitările repetate de amânare a ședințelor. Tot atunci, judecătorul Dorin Dolghier s-a arătat deranjat de prezența la o ședință de judecată în acest dosar a unui jurnalist. Astfel, în cele din urmă, la ședința de pe 9 decembrie 2015, Dolghier a emis o hotărâre de achitare. Procurorul Anticorupție Mihail Ivanov a declarat că va face cunoștință hotărârea motivată, apoi o va ataca la Curtea de Apel. Consideră că sentința este ilegală. Existau suficiente

probe pertinente, concludente și utile care demonstau vinovăția inculpaților", a spus procurorul pentru Anticorupție.md.

Contracte încheiate fără concurs de achiziții publice

Firma Altent-Com a fost fondată de fiul și soția lui Vladimir Molojen la 19 martie 1998, fiecare deținând cote de 50 la sută. Genul principal de activitate al acesteia nu este publicitatea, așa cum s-ar părea reieșind din contractele semnate cu Registru, ci «fabricarea construcțiilor din oțel pentru construcții». Pentru contractarea serviciilor acesteia, Întreprinderea Registru nu a organizat niciun concurs de achiziții publice. Ultimele date disponibile de la Camera Înregistrării de Stat sunt pentru anul 2012. Astfel, atunci firma a avut venituri oficiale din vânzări de 52.100 de lei.

Alexei Molojen, fiul lui Vladimir Molojen, mai are și alte firme la care figurează în calitate de fondator. Astfel, la 20 noiembrie 2001, el a fondat de unul singur firma [Rovet Grup SRL](#), administrată de Valentina Muratova, companie al cărei gen principal de activitate este închirierea bunurilor imobiliare proprii. În anul 2012 firma nu a indicat venituri din vânzări.

Firme apropiate inculpaților

A treia firmă la care Alexei Molojen figurează în calitate de co-fondator este [SRL Vis-reasigurare](#), fondată la 20 decembrie 2001 cu un capital social subscris de 300.000 de lei. Acesta a fost împărțit între cinci cofondatori, câte 60.000 de lei fiecare. Obiectivul de activitate declarat al firmei sunt activitățile de asigurări neefectuate de stat.

Și soția lui Vladimir Molojen figurează în calitate de co-fondator al unei firme – [Tehnosoft SRL](#), fondată pe 21 octombrie 1992, iar inculpatul Valeriu Gonciarov are și el o firmă fondată în 1992 – [Nalina SRL](#), specializată pe prelucrarea și fasonarea sticlei plate. Compania nu a avut venituri din vânzări, potrivit ultimului raport financiar, din 2012.

3. Școlile din Taraclia, obligate să aloce un milion de lei pe utilaje de care nu au nevoie

Consiliul raional Taraclia a alocat aproape un milion de lei pentru niște utilaje inutile - generatoare de căldură pentru sălile de sport a gimnaziilor și liceelor din raion. În timp managerii școlari spun că banii trebuiau cheltuiți pe lucrări de care este mai mare nevoie, consilierii afirmă că s-au gândit la sănătatea elevilor. "Afacerea" a fost încheiată în lipsa unor achiziții publice, fiind promovată de fostul președinte al raionului și votată în unanimitate de consilierii raionali.

Banii pentru sursele de căldură au fost luați din așa-numita componentă raională pentru educație, un fond comun al școlilor pentru formarea căruia fiecare instituție alocă până la 5 % din propriul buget (din anul 2015 coeficientul a fost redus până la 3 %). În anul 2014 școlile din Taraclia au acumulat în acest fond peste 3 milioane de lei, bani care urmau să fie utilizați pentru proiecte costisitoare, pe care instituțiile nu le pot finanța din surse proprii. Aproape o treime din acești bani au fost cheltuiți în van în loc să fie folosiți pentru a repara capital acoperișurile care curg, pentru a cumpăra tehnică modernă.

Un milion de lei - "dăruți" fără achiziții publice

Decizia privind utilizarea componentei raionale pentru instalarea generatoarelor în sălile de sport a fost aprobată la 7 februarie 2014, în acest scop școlilor fiindu-le alocați, în total, circa 1 mln de lei. Fiecare școală a primit câte 60 de mii de lei, bani din care urmau să fie cumpărate și instalate câte două surse de căldură.

Liceul Teoretic "I. Vazov" din Taraclia este singura instituție care a organizat o licitație pentru procurarea utilajelor anunțând un concurs al ofertelor de prețuri. Concursul anunțat la "I. Vazov" a fost câștigat de una din firmele care a cumpărat și instalat generatoare și în alte școli - SRL "Liaicul".

În celelalte cazuri achizițiile s-au făcut în baza unor contracte de mică valoare, chiar dacă suma locată depășea limita prevăzută de legislație pentru organizarea unor achiziții de acest tip. Regulamentul achizițiilor publice de mică valoare prevede că această formă de achiziții poate fi aplicată în baza unor planuri anuale și trimestriale sau din motive de urgență, "ca urmare a apariției unor necesități neplanificate sau evenimente imprevizibile". Achiziția de la Taraclia, însă, nu întrunește niciuna din aceste condiții – ea nu a fost planificată din timp și nici nu era o necesitate stringentă pentru școli. Mai mult, potrivit regulamentului citat, dacă la momentul semnării contractului de achiziție publică de valoare mică valoarea estimativă, imprevizibil, depășește, fără taxa pe valoarea adăugată, 40000 de lei pentru bunuri și servicii și 50000 de lei pentru lucrări, autoritatea contractantă va renunța la acest contract și va aplica una dintre procedurile de achiziție publică stabilite de legislația în domeniu.

Unde au ajuns banii?

Practic în toate cazurile instalațiile au fost furnizate și instalate de două firme - "Dilat –construct" și "Liaicul", SRL-uri cu sediul în orașul Taraclia, care au același administrator - Dmitri Tuluș, potrivit datelor de la Camera Înregistrării de Stat (CÎS).

Informația de la CÎS mai arată că "Liaicul" este o firmă specializată în comerțul cu amănuntul, în special a produselor alimentare, băuturilor și produselor din tutun, produselor cosmetice și de parfumerie, construcții de clădiri și ingineresti. Cea de-a doua firmă, "Dilat-Construct", este specializată în construcțiile de clădiri și (sau) construcții ingineresti, instalații și rețele tehnico-sanitare, comerțul cu amănuntul al

produseor de curățat, al tapetelor și pardoselelor. Informația de la Agenția Achiziții Publice arată că în ultimii ani "Liaicul" a avut numeroase contracte de achiziții atât cu Direcția raională Învățământ, Tineret și Sport din Taraclia, cât și cu diferite instituții de învățământ din raionul Taraclia. În același timp, "Dilat-Construct" a câștigat contracte de sute de mii de lei pentru diferite lucrări de reparație în școlile din raion.

Mai mult, firma "Dilat-Construct" își are adresa în imediata vecinătate cu Societatea comercială «Grand-Garanovschi», o fabrică de vinuri care a aparținut fostului președinte al raionul Taraclia, Alexandru Garanovschi. http://www.cniam.md/index.php?option=com_content&view=article&id=84:company-ggrand-garanovschir-ltd&catid=36:associated&Itemid=72&lang=ro

"Grand-Garanovschi" a intrat în faliment la mijlocul anului 2013, potrivit săptămânalului "Logos-press", având datorii de circa 40 de milioane de lei.

"Nu sunt recomandate pentru încăperi în care se află oameni"

Am telefonat la "Liaicul" și am încercat să cumpărăm un generator de căldură similar celor instalate în școli pretinzând că intenționăm să îl instalăm într-o încăpere de locuit. Vânzătoarea ne-a spus că astfel de instalații nu există în vânzare și că acestea pot fi procurate numai în baza unei comenzi prealabile, sugerându-ne să contactăm managerul firmei. Spre surprinderea noastră, acesta ne-a spus că generatoarele nu pot fi instalate în încăperi locuibile.

În același timp, pe mai multe site-uri specializate în vânzarea acestui gen de utilaje am găsit mai multe oferte de comercializare, la prețuri ce nu depășesc 8 mii de lei, sumă de câteva ori mai mică decât cea achitată de școlile din Taraclia.

Școlile ar fi vrut să utilizeze banii în alte scopuri

În timp ce consilierii raionali și-au motivat decizia prin grija față de copii, directorii de școli spun că nu au nevoie de astfel de instalații. Astfel, în multe cazuri generatoarele încă nu au fost utilizate. Este și cazul Liceului Teoretic "Hristo Botev" din satul Valea Perjei, una din cele mai mari instituții din raion, în care învață peste 400 de elevi. Cele două generatoare de căldură instalate la insistența consiliului raional nu sunt folosite și nu fac decât să adune praf. Directoarea instituției, Ecaterina Petrova, spune că de aceste instalații nici nu era nevoie, asta deoarece instituția a beneficiat recent de un proiect de eficiență energetică.

"Am fost împotriva instalării acestor generatoare deoarece ele nu sunt eficiente. Pentru ca ele să funcționeze este nevoie ca apa din sistemul de încălzire să aibă temperatura de 65-70 de grade. Asta nu este real. Ne-au spus, însă, că suntem obligați să le luăm", spune directoarea de la Valea Perjei.

Păreră directorilor de școli este împărțită și de unul dintre consilierii raionali, Dora Dimitrieva, care spune că era de așteptat ca generatoarele să fie un balast pentru școli.

”M-au sunat mai mulți directori de școli care spuneau că ar fi mai bine și mai eficient dacă banii ar fi fost utilizați pentru reparația acoperișurilor școlilor. S-a întâmplat așa cum ne-am imaginat din start – generatoarele nu sunt utilizate aproape deloc”, afirmă Dora Dimitrieva. Mai mult decât atât, consiliera susține că nimeni nu a făcut o expertiză a utilajelor, ca să verifice dacă acestea pot sau nu fi utilizate în încăperile în care se află copiii.

”Instalațiile scot un fel de abur și, din acest motiv, sunt contraindicate în instituțiile pentru copii”, consideră Dora Dimitrieva.

La rândul său, primarul comunei Vinogradovca, Tatiana Țurcanu susține că nu s-a ținut cont și de alt aspect important cum ar fi cheltuielile legate de consumul de energie electrică și gaz. ”Nu a făcut nimeni un calcul ca să vedem dacă școlile vor putea sau nu acoperi aceste cheltuieli”, spune primarul.

Potrivit Tatianeii Țurcanu multe școli au încălzire centralizată, iar în aceste condiții generatoarele nu erau deloc necesare. ”Acum câțiva ani am schimbat în întregime toată sistemă de încălzire, avem utilaje noi în cazangerie, cazane etc. Și fără generatoare în sălile de sport este cald - 19-20 grade, ceea ce înseamnă că s-au cheltuit bani în vânt și asta în condițiile în care în unele școli curge acoperișul și e umezeală”, spune primarul de la Vinogradovca.

Au sfidat legea

Expertii în domeniul legislației achizițiilor publice susțin că acest caz este unul de sfidare flagrantă a normelor legale, atât în aspectele ce țin de luarea deciziei cât și în cele de țin de achiziția propriu-zisă.

Potrivit Olesei Stamatii, președinte a Asociației pentru o Guvernare Eficientă și Responsabilă, un ONG, care monitorizează achizițiile publice efectuate de numeroase autorități contractante din țară, sistemul funcționează defectuos. ”Când este nevoie de a "promova" sau a "vinde" un anumit produs sau serviciu, sunt utilizate toate metodele posibile, fiind cheltuiți cu nerușinare banii publici, fără urmă de responsabilitate”, menționează experta.

Contractele în valoare de 50.000 lei (fără TVA), pentru bunuri și servicii urmează a fi încheiate în baza procedurilor de achiziție publică fie prin cerere a ofertei de prețuri (COP), fie prin cerere a ofertelor de prețuri fără publicare (COPF). Hotărârea Guvernului Nr. 245 din 04.03.2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri stipulează că pentru achiziții de bunuri și servicii cu o valoare mai mare de 50.000 lei (fără TVA), urmează a fi publicat un anunț în Buletinul Achizițiilor Publice. ”Oricare dintre proceduri care ar fi fost aplicată conform legii - COP

sau COPF, impunea autoritatea contractantă să înregistreze contractul la Agenția de Achiziții Publice. Procedura COP, comparativ cu COPF, presupune și un grad de transparență mai mare, și o eventuală participare mai activă a agenților economici interesați, nemaivorbind de posibilitatea mass-media și societății civile de a interveni imediat, și nu post factum”, susține Olesea Stamatii.

Potrivit expertei, existența unor asemenea practici este cu atât mai periculoasă în contextul modificării Legii achizițiilor publice în privința plafonului de aplicare a legii. Astfel, dacă până acum procedurilor de achiziție publică erau supuse orice contracte mai mari de 40.000 lei pentru bunuri și servicii și mai mari de 50.1 pentru lucrări, de la 1 mai 2016, acest plafon este ridicat la 80.000 lei și respectiv 100.000 lei. De menționat că plafonul a fost modificat în special la insistența autorităților contractante, inclusiv celor de nivel local.

4. Milioanele Primăriei, îngropate în 41 de curți din Chișinău

Amenajarea mai multor curți din Chișinău și crearea câtorva mii de locuri de parcare, cu care se laudă Dorin Chirtoacă în bilanțul pentru anul 2015, a costat, de fapt, 53, 3 milioane de lei, sumă considerată nejustificat de mare de către experți. În plus, contractul de achiziții a acestor lucrări ar fi fost încheiat cu unele încălcări de procedură.

Contractul între Primărie și firma care a executat lucrările – ”Lucet-Comerț” lasă multe semne de întrebare. Astfel, documentul nu prevede numărul exact de curți și parcări, care urmau să fie amenajate și nu indică adresele la care urmau să se facă lucrările. Chiar dacă nu și-a îndeplinit în întregime obligațiunile contractuale, firma a obținut extinderea duratei contractului și câteva milioane în plus pentru a continua lucrările și în acest an.

Contract cu multe semne de întrebare

Concursul pentru amenajarea curților și extinderea locurilor de parcare a fost organizat de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului Municipal Chișinău (DGTPCC). Licitația publică s-a desfășurat la data de 7 iulie 2015. La licitație au participat trei întreprinderi: SA ”Edilitate”, (care a oferit 39 de milioane 333 mii de lei), Întreprinderea municipală ”Exdrupo” (38 de milioane 567 mii de lei) și ”Lucet-comerț” SRL (31 de mii 674 de lei). Învingătoare a fost numită SRL ”Lucet-comerț”, întreprindere care a propus cel mai mic preț.

Caietul de sarcini elaborat de către solicitant conține multe semne de întrebare. Astfel, în document nu sunt indicate clar adresele curților care urmau a fi amenajate și locurile unde trebuiau extinse parcările. În loc de aceasta, în caietul de sarcini a fost inclusă o listă de lucrări, cum ar fi scarificarea mecanică a terenurilor, săpătura mecanică a pământului cu excavatorul, săpătura manuală de pământ, împrăștierea cu lopata a pământului afânat, lucrări de descărcare a nisipului în depozit etc. ”Scopul nostru a fost ca de acest volum de lucrări să beneficieze cât mai multe curți. Avem de lucru până la pensie”, ne-a explicat Igor Gamrețki, șeful DGTPCC.

Contractul între DGTPCC și SRL ”Lucet-comerț” a fost semnat la distanța de două zile de la desfășurarea licitației - la 9 iulie. Documentul prevedea că prețul lucrărilor pe care trebuia să le

presteze SRL "Lucet-comerț" se ridică la 45 de milioane 870 de mii de lei, cu TVA inclus. "Lucet-comerț" se obliga să execute volumul lucrărilor până la 31 decembrie 2015, pentru prestarea cu întârziere a serviciilor fiind stabilită o amendă de 0,5 la sută din suma serviciilor neprestate.

Potrivit documentelor oficiale, "Lucet –comerț" nu a reușit să se încadreze în suma prevăzută în contract dar nici în limita de timp, astfel încât la 19 noiembrie 2015 părțile au semnat un Acord adițional la Contractul nr.28/15 , prin care valoarea acestuia a fost majorată cu 13 milioane 751mii lei. În același timp, termenul de executare a lucrărilor a fost prelungit cu aproape 7 luni, urmând ca acestea să se încheie la 15 iulie 2016. Oleg Caraman, șef de secție în cadrul DGTPCC explică extinderea contractului prin faptul că pe parcurs și alte preturi au cerut să fie incluse în proiect. "Lucet-comerț" va efectua lucrări de amenajare a curților și extindere a locurilor de parcare și în anul 2016, în acest scop urmând să fie alocate surse suplimentare de la buget", ne-a explicat funcționarul.

Potrivit unei note informative privind valoarea lucrărilor executate pe parcursul lunii decembrie 2015, prezentată de către "Lucet-comerț" Direcției Generale Transport Public și Căi de Comunicație, în ultima lună de contract întreprinderea a efectuat lucrări la 19 adrese, costul ridicându-se la 14 milioane 528 de mii de lei. În document se mai arată că în total în 2015 "Lucet-comerț" a efectuat lucrări în valoare de 53 de milioane 536 mii 520 de lei, DGTPCC recepționând lucrările la 41 de adrese. Astfel, din document rezultă că timp de o lună "Lucet-comerț" a efectuat lucrări la aproape jumătate din adresele prevăzute în proiect.

În lista lucrărilor efectuate în 2015, pe lângă locurile de parcare , au mai fost incluse amenajarea unui parc pe strada Academiei, dar și construcția unui trotuar pe strada Docuceaev.

Bani mulți - eficiență puțină

Potrivit DGTPCC, din banii alocați, "Lucet-Comerț" a construit 7122 metri patrați de trotuar, 1799 metri patrați căi de acces, 52 de mii 670 metri patrați de parcare. În același timp, au fost asfaltați 24342 metri patrați din curți. Prețul de piață pentru un metru patrat de pavaj este de 150 de lei, iar lucrările de pavare se remunerează în medie cu 80 de lei pentru un metru patrat. Un calcul simplu demonstrează că pentru parcări s-au cheltuit 12.132 mln lei. În același timp, un metru patrat de asfalt costă în medie 600 de lei, ceea ce rezultă că s-au cheltuit aproape 20 de milioane de lei. Astfel, suma lucrărilor ar fi de vre-o 32 de milioane de lei. Desigur, au mai existat cheltuieli pentru materiale de construcție, transport, lucrări adiacente, însă este puțin probabil ca acestea să coste 21,5 milioane de lei.

Pe lângă faptul că sunt foarte costisitoare, în unele cazuri lucrările au provocat nemulțumirea locuitorilor din mai multe cartiere, care s-au opus defrișării spațiilor verzi sau distrugerii terenurilor de joacă. Astfel, locuitorii unui cartier din sectorul Botanica au încercat să oprească lucrările atunci când au văzut că este distrus un teren de joacă. O acțiune de protest au organizat și locatarii unui cartier de pe strada Doga. Unul dintre locuitorii acestei străzi, Eugen Morteau, este indignat că nimeni nu a ținut cont de părerea oamenilor. "Suntem nemulțumiți, ne-au defrișat fâșia verde. Nimeni nu ne-a întrebat dacă avem nevoie de aceste parcări. Am colectat semnături, am încercat să oprim defrișarea, dar n-am fost auziți", spune bărbatul.

Volume de lucrări inventate?

Alexandru Panfilii, fost șef de direcție în cadrul Primăriei municipiului Chișinău, susține că partea contractantă a admis mai multe ilegalități la organizarea licitației publice pentru amenajarea curților și parcărilor. "Conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de calculare a valorii estimative a contractelor de achiziții publice și planificarea acestora, partea contractantă achiziționează servicii de întreținere curentă a curților de bloc și nu lucrări. În caietul de sarcini elaborat de către DGTCC sunt indicate doar lucrări", precizează Panfilii.

Expertul consideră că introducerea lucrărilor într-un lot de servicii s-a făcut în mod intenționat pentru a reduce numărul participanților la achiziția publică, cât și pentru a putea manipula cu cantitatea lucrărilor executate.

"Achiziția publică a fost efectuată în lipsa documentației necesare și anume în lipsa unui proiect tehnic de execuție verificat, avizat și aprobat potrivit prevederilor legale. Lista cu lucrări din caietul de sarcini a fost alcătuită în lipsa documentației tehnice, cu volume de lucrări inventate. Conform legislației autoritatea contractantă de lucrări este obligată să elaboreze documentația tehnică de proiect cu devizul de cheltueli fiind incluse adresele curților unde urmau să fie executate lucrări, verificată și aprobată în modul stabilit, pentru a avea posibilitatea de a verifica atât cantitatea, cât și calitatea lucrărilor executate", a adăugat Alexandru Panfilii.

Potrivit expertului, este dubios și felul în care a fost semnat acordul adițional. "Legislația prevede modificarea contractului în cazul când apar lucrări neprevăzute. De exemplu, în cazul când a fost depistat un cablu de înaltă tensiune, care necesită a fi strămutat. În cazul în care sunt extinse lucrările care nu au fost prevăzute inițial în caietul de sarcini trebuie organizată o altă licitație publică", a mai spus specialistul.

"Lucet-comerț" – de la comerțul cu amănuntul a produselor alimentare la afaceri în construcții

SRL "Lucet-comerț" a fost înființată în anul 2002. Inițial întreprinderea activa în domeniul comerțului cu amănuntul a produselor alimentare. Treptat aceasta s-a reprofilat și a început să activeze în construcții. Printre proiectele de construcție cu care se laudă agentul economic sunt: școala de cultură generală din s. Dancu, r-nul Hâncești, apeductul în orașul Hâncești și cel din Ceadâr-Lunga, strada Studenților și strada pietonală Alexandru Diordița din Chișinău, la fel ca și blocul locativ din strada Ghiocilor în cadrul Programului social "Prima casă", implementat de Primăria municipiului Chișinău. Tot "Lucet-comerț" a efectuat lucrări de instalare a monumentului Victimelor deportărilor din scuarul Gării feroviare din Chișinău. Firma s-a ocupat și de construcția locuințelor pentru sinistrații din satele Nemțeni și Cotul Morii în anul 2010.

Potrivit informației publicate pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în august 2010, "Lucet-comerț" avea cea mai mică cifră de afaceri (4,5 milioane lei) dintre agenții economici desemnați să construiască locuințe pentru sinistrații din raionul Hâncești. Aceasta i-a nemulțumit pe alți agenți economici, care susțineau că "Lucet-comerț" ar fi câștigat ilegal licitația.

Un alt scandal în care a fost implicată firma ține de calitatea proastă a lucrărilor din strada pietonală. Deși inițial proiectul pentru strada Diordiță a fost estimat la 6 milioane de lei, în cele din urmă pentru lucrări au fost chetuiți peste 12 milioane de lei, adică de două ori mai mult. Potrivit legislației în vigoare, suma inițială a contractului poate fi majorată cu cel mult 30 % în cazul achizițiilor publice. "Nu înțeleg de ce "Lucet-comerț" nu a fost sancționată pentru calitatea proastă a lucrărilor efectuate", întreba la acel moment consilierul municipal Ilian Cașu pe una din rețelele de socializare.

Chiar dacă nu s-a încadrat în sumele prevăzute pentru construcția străzii pietonale, "Lucet-comerț" a continuat să obțină contracte din banii publici. Întâmplător sau nu, anume această întreprindere a efectuat vara trecută lucrări de reparație în Piața Marii Adunări Naționale. La 9 iunie 2015, cu mai puțin de o săptămână înainte de alegerile locale, Primăria Chișinău a anunțat despre demararea lucrărilor în PMAN, astfel încât aceasta urma să fie închisă pentru orice fel de manifestație publică. Decizia respectivă i-a nemulțumit în special pe organizatorii unui concert dedicat Zilei Rusiei.

A obținut contracte de milioane în ultimii ani

Pe parcursul ultimilor cinci ani SRL "Lucet-comerț" a câștigat doar în minicipiul Chișinău licitații pentru efectuarea lucrărilor de construcție în valoare de 175 de milioane de lei. În vara anului trecut, în afară de licitația pentru amenajarea curților de locuit, "Lucet-comerț" a mai obținut alte trei contracte în sumă totală de aproape 7 milioane de lei.

În presă s-a vehiculat că firma câștigă foarte multe contracte deoarece ar aparține lui Lucian Chirtoacă, fratele primarului Dorin Chirtoacă. Ivan Negară, directorul întreprinderii, neagă însă acest lucru. "Sunt niște speculații. Noi câștigăm licitațiile datorită reputației pe care o avem și a ofertelor pe care le facem. Întreprinderea aparține surorii mele, Ludmila Cecetova. Iată de unde vine denumirea firmei", ne-a spus Negară.

Și Igor Gamrețki, șeful DGTPCC și fost coleg de clasă cu Dorin Chirtoacă, infirmă că "Lucet-comerț" ar fi întreprinderea lui Lucian Chirtoacă. "Vor să-l discrediteze pe primar. "Lucet-comerț" a propus cel mai mic preț și a câștigat licitația. Oricare întreprindere care propunea un preț mai mic putea să câștige licitația", afirmă Gamrețchi.

Consilierul socialist Ion Ceban are, însă, o altă părere. "Amenajarea curților de bloc ține de competența Direcției locativ-comunale și amenajare. Este suspect că amenajarea curților a fost dată DGTC. Probabil că au dorit să controleze altfel banii. Este exagerată și suma alocată. Curtea de Conturi ar putea descoperi mai multe nereguli", a opinat consilierul.

Concluzii și recomandări

Prima etapă de monitorizare a achizițiilor publice ne permite să facem următoarele concluzii:

1. Legislația în domeniul achizițiilor publice este în mare parte bună, însă prezintă anumite carențe.

Nici legea nouă care va intra în vigoare din 01.05.2016 nu soluționează aceste deficiențe. Printre cele observate în cadrul acestei etape de monitorizare menționăm:

- lipsa unei clarități cu privire la caracterul public al informației conținute în dosarele de achiziții;
- confuzie între termeni "anunț de intenție" și "plan de achiziții";
- paginile web ale autorităților publice nu trebuie să conțină neapărat rubrica cu privire la achiziții.

2. Supravegherea respectării legislației în domeniul achizițiilor publice este imperfectă. Astfel, Agenția admite, la publicarea invitațiilor de participare sau la înregistrarea contractelor de achiziție, cazuri de elaborare a unor specificații tehnice neadecvate, divizare a achizițiilor, existența contractelor mari care nu conțin și o garanție de bună execuție.

Pe de altă parte încălcarea flagrantă a prevederilor legale este acceptată de organele care nu ar trebui să aprobe contracte cu asemenea încălcări²³.

3. Responsabilitatea redusă sau interesul ascuns al autorităților contractante influențează negativ utilizarea banilor publici

În acest sens menționăm completarea și păstrarea dosarului de achiziție drept un alt aspect care a fost observat în timpul monitorizării fiind unul problematic. Semnarea procesului verbal de deschidere a licitației "în alb", lipsa unor documente din dosarul de achiziție sunt printre problemele întâlnite frecvent în cadrul monitorizării.

Una dintre cele mai importante se referă la implementarea propriu-zisă a contractelor de achiziție. Aici se pare că în afara interesului propriu a autorității contractante și a bunei-credințe a agentului economic, nu există pîrghii eficiente de supraveghere a realizării prevederilor contractuale. Astfel, asistăm la cazuri cînd contractele se implementază diferit în practică de ceea ce a e prevăzut în contract, nu se finalizează lucrările sau nu se implementează deloc.

---

²³ Cazul descris în investigația jurnalistică cu școlile din Taraclia

Aplicarea tendențioasă și/sau selectivă a criteriilor de calificare a fost prezentă în câteva dintre cazurile monitorizate.

Recomandări

Reieșind din cele expuse în raport, autorii propun, la această etapă, următoarele recomandări:

De ordin legislativ sau normativ:

- modificarea noii legi cu privire la achizițiile publice astfel încât aceasta să prevadă informațiile din dosarele de achiziții care pot fi oferite la solicitare oricărei persoane, și informațiile care pot fi calificate drept confidențiale sau secret comercial și pot fi prezentate doar în baza hotărârii instanței de judecată;
- clarificarea termenilor "anunț de intenție" și "plan de achiziții", și introducerea unui articol separat în legea privind achizițiile publice cu privire la "planificarea achizițiilor";
- modificarea HG nr. 188, din 03.04.2012 cu privire la paginile oficiale ale administrației publice în rețeaua internet, instituind obligativitatea introducerii rubricii cu privire la achizițiile publice pe paginile web ale autorităților publice.

De ordin funcțional:

- AAP să verifice mai minuțios invitațiile de participare precum și contractele transmise spre înregistrare pentru a identifica și preveni, sau, după caz, sancționa cazurile de stabilire a criteriilor de calificare inadecvate, cazurile de divizare a achizițiilor sau de neaplicare a garanției de bună execuție;
- AAP să verifice elaborarea și publicarea planurilor de achiziții ale autorităților contractante și să nu admită înregistrarea contractelor care nu sunt încheiate în baza planului, așa cum prevede legislația în vigoare, precum și să aplice sancțiuni, după caz.
- Oficile teritoriale ale Trezoreriei de stat să nu admită înregistrarea contractelor de valoare mică care depășesc plafonul stabilit pentru acestea prin lege;
- Se instituie un mecanism eficient de monitorizare a implementării contractelor de achiziții publice;

Anexa 1

Autorități moitorizate	Pagina web	Rubrica achiziții	Plan de achiziții elaborat	PA publicat	Schimbări în urma acțiunilor proiectului
<i>Centrale</i>					
Banca Națională a Moldovei	Da	Da	Da	Nu	Publicat
Cancelaria de Stat	Da	Da	Da	Nu	Publicat
Agentia Relatii Funciare si Cadastru	Da	Da	Da	Da	
Ministerul Afacerilor Interne	Da	Da	Da	Da	
Direcția Construcții Capitale	Da	Da	Da	Da	
Direcția Generală Locativ Comunală	Da	Da	Da	Nu	Nu
Ministerul Sănătății	Da	Nu	Nu	Nu	Nu
Primăria Chișinău	Da	Da	Nu	Nu	Nu
Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Da	Da	Da	Nu	Nu
Centrul Național de Asigurări în Medicină	Da	Da	Da	Da	Da
<i>Locale</i>					
Agenția de Dezvoltare Regională Centru	Da	Da	Da	Da	
Consiliul Raional Ialoveni	Da	Da	Da	Nu	Nu
Primăria Cahul	Da	Nu	Da	Nu	Nu
Primăria Pelinei	Nu	Nu	Da	Nu	Nu
Primăria Cimișlia	Da	Da	Da	Da	
Consiliul Raional Cimișlia	Da	Da	Da	Da	
Primăria Colonița	Da	Da	Nu	Nu	Nu
Primăria Grătiești	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu
Direcția de Învățământ și Sport Briceni	Nu	Nu	Da	Nu	Elaborat
Primăria Hlina	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu
Consiliul Raional Rezina	Da	Nu	Nu	Nu	Nu
Primăria Rezina	Da	Nu	Nu	Nu	Nu
Spitalul Raional Rîșcani	Da	Nu	Nu	Nu	Nu
Primăria Rîșcani	Da	Da	Da	Nu	Nu
Primăria Inești	Da	Da	Da	Da	
Consiliul Raional Telenești	Da	Nu	Da	Nu	Nu
Consiliul Raional Orhei	Da	Nu	Da	Da	
Primăria Bravcenii	Da	Nu	Da	Da	
Primăria Bălți	Da	Da	Da	Da	Da
Spitalul de Psihiatrie Bălți	Da	Da	Da	Da	Da

Anexa 2

Achiziții divizate sau proceduri nepotrivite selectate de Primaria Cahul

Nr contr	Data încheierii contr	Obiectul achiziției	Suma contract	Tipul Proceduri
22	26.02.2015	Diplome	6000	m/v
58	26.05.2015	Diplome și confecții foto	8385	m/v
75	26.06.2015	Diplome și trofee	46330	m/v
		Total	60715	m/v

Servicii (Festivalul Nufărul Alb)

57	26.05.2015	Servicii de amenajare a scenei	7725	m/v
71	22.06.2015	Servicii de amenajare a scenei	47583	m/v
		Total	55308	

Materiale de constructii

15	07.01.2015	Vopsele și accesorii	18694	m/v
32	24.03.2015	Vopsele și accesorii	18100	m/v
42	30.04.2015	Vopsea pentru drum	18560	m/v
84	29.06.2015	Vopsea pentru drum	7424	m/v
		Total	62778	m/v
28	12.03.2015	Var	48000	m/v